

DE ARTE SANCTITATIS
SEU
VIRTUTIBUS
SOLIDIS
OPUSCULUM.

Exemplum
R. P. ADALBERTO TYLKOWSKI
Societatis Iesu Theologo

Publico bono propositum.

Cui in fine adjecta
Aurea Monita S. Philippi Nerei.

Cum facultate Superiorum & Privilegio.

Typis Monasterii Olivensis S. Ordinis Cist.
A^o .M. DC. LXXIV.

Bj. Bien. B. V. 31

Biblioteka
Ojców Kamedulów
w Bieniašewie

PP. Eriani Canale in Juncula Vignani

EPISTOLA DEDICA-
TORIA.

Ad REVERENDISSIMUM

Patrem

P. F. GABRIELEM BOZEY,
S. Ordinis Cisterciensis Professum.
S. T. D. & Secretarium.

Nisi ego probè scirem, ab
iisdem maximè Sancti-
tatem estimari, à qui-
bus maximè exercetur:
nunquam coram Te Re-
verendiss. Pater cum isto
de Arte Sanctitatis Opusculo comparerem.
Quid enim esset illi Artem Sanctitatis offerre,
qui annis pluribus in suo Ordine Sancto

)?(1

Ma-

EPISTOLA

Magister extitit Sanctitatis? Quid inquam,
 illi scriptum de Virtutibus solidis consecrare,
 cujus Ordo monti solidissimo, Matri scilicet
 immutabilis Dei ita innixus est, ut Pontifici
 cuidam, ejus firmitatem rimanti, denunciari
 jussit. Tu Ordinem Cisterciensem, cujus
 Advocata ego sum, destruere conaris? sed
 non praevaleris, et nisi citius de Tuo malo
 resipiscas, ego te et omnem tuam potestatem
 conteram. Civitas est supra firmam petram
 posita, Taus sanctus Ordo quem non venti
 concutere, non flumina subluere possint.
 Tu ipse etiam tuam soliditatem ita probas, ut
 in omni gradu ac dignitate Sancti Ordinis
 tui, ita egisse fueris judicatus, ac si ad eum
 solum factus esses, semper immotus. Semper
 tranquillus semper inconcussus. Et certe si
 quae est solida virtus, illa haud dubie quae nul-
 lam alieni admixtionem patitur, pro hac ver-
 testimonium caelum Vobis dedit, cum vos pro-
 digioso candore vestium, miraculo certe in-
 usitato,

DEDICATORIA.

usitato, vestivit, ut calum pro candore vestra
 sanctitatis se omnib. Vadē exhiberet. Tua verò
 Pater Reverendiss. particularis Virtus toties
 candidum à tota sua S. Religione calculum tu-
 lit, quoties ad honores & dignitates, non tam
 vocatus, quàm deportatus es invitus. Hec
 qui respicit, fortè in meo isto facto quandam
 audaciam, quàm maturum interpretabitur
 Consilium. Verùm, & arma si militi offe-
 ras, & studioso librum, & artificii illius
 artis instrumentum, minimè rem temera-
 riam agas. Nullibi verò sermo de Virtute
 magis in pretio, quàm ubi virtus in usu con-
 tinuo versatur. Nullibi major cupido est il-
 lorum per quæ acquiritur, quàm ubi jam in
 possessione tenetur. Proinde omnia illa ar-
 gumenta quæ contra me esse poterant, pro me
 militant. atque ita Magistro sanctitatis in-
 strumenta Sanctitatis liberè offero: Ordinis
 solidissimi Professo virtutes solidas, Candi-
 dissimo, puras. Admitte munus Religiosum

EPIST. DEDIC.

*& hilariter in manus Tuas recipe, & per
hoc illi ultimum, quo caret, complementum
adjice: nimirum, doctrinae de virtutibus ma-
nus esse alacriter ad movendas.*

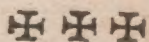
*Vilnae 18. Julii |
Anno 1671.*

Reverendis. Paternit. Tuae

addictissimus

ADALBERTUS TYLKOWSKI
Societ. Jesu.

SERIES

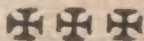

APPROBATIO
ORDINARI.

Imprimatur.

N. SŁUPSKI.

E. G. A. E. V. S. V.

S. CHRYSOSTOMUS.

Indignantur homines tam parum laborare, ut virtutem possideant, cujus tamen tam utilis est possessio. Quod si scirent, improbi in hoc vitæ cursu nihil bonum nisi virtutem solam; non pecunias, non sanitatem, non potentiam, non aliud quippiam: nihilque malum in hac vita nisi improbitatem & malitiam animi; non paupertatem, non ægritudinem, non contumelias quæ horribilia esse putantur; non ita animum abjicerent: non ita de rebus humanis statuerent.

Chrysost. Orat. de provident.

SERIES

SERIES CAPITVLORVM
hujus Opusculi.

I. Cap.	Quæ sint solidæ virtutes, & quibus parentur instrumentis.	pag. 1.
II.	Meditationes quæ nos humiliant sub Deo.	pag. 4
III.	Brevis meditatio mortis.	7
IV.	Ultima compositio hominis cum Deo.	pag. 10.
V.	Humilitas erga proximos.	13
VI.	De Fortitudine considerationes aliquæ.	18
VII.	De Novissimo die Judicii.	19
VIII.	De pœnis Inferni.	21
IX.	De Gloria Paradisi.	23
X.	Meditatio multarum utilitatum ex his, quæ foris, & intus parimur.	27
	XI. Me-	

S E R I E S.

XI.	Meditationes pro altera fortitudinis parte, quæ est, aggredi difficilia.	31
XII.	Meditationes De Paupertate.	34
XIII.	De Castitate.	37
XIV.	De Obedientia.	42
XV.	De discreta Charitate erga Deum.	48
XVI.	De altero Charitatis actu & affectu.	58
XVII.	De discreta Charitate erga proximum.	65
XVIII.	Cur, & quare Discreta Charitas appelletur.	70
XIX.	De meditandi modo.	75
XX.	De II. Instrumento, hoc est, de petitione.	78
XXI.	Indevotionis, ac distractionis remedia.	83
XXII.	De III. Instrumento, hoc est, exercere actus virtutum.	88
XXIII.	Affectus erga Deum.	97
XXIV.	Affectus erga Proximum.	99
	XXV.	

CAPIT.

- XXV. Quo ordine, & quibus tempori-
bus prædicta tria instru-
menta tractanda sint. 102
- XXVI. Conditiones Orationis. 107
- XXVII. Impedimenta Virtutum. 113
- Sententiæ & documenta S. Phi-
lippi Nerei. 124
- Orationes jaculatoriæ. 154

SOLI DEO GLORIA.

S. AMBROSIIUS.

Nulla est sine labore virtus, quia
labor processus virtutis est.

S. Ambr, lib. 2. de Cain & Abel. c. 2.

HESIODUS.

*Ad vitium facilis, vicinaq; semita cunctis
Panditur, at virtutis iter posuere remotum
Coelicole, durumq; prius, sed vertice summo
Dum fuerit, palam se offert quarentibus illud.*

DE AR-

DE ARTE SANCTITATIS

Sen

SOLIDIS VIRTUTIBUS OPUSCULUM.

Quæ sint solidæ virtutes, & quibus
parentur instrumentis.

CAP. I.

Solidæ sunt virtutes,
quæ hominem in E-
vangelica perfectione
constituant. Est au-
tem perfectio: ut no-
bis, mundoq; mortui,
DEO vivamus.

Illa autem duabus constat partibus.
Una amorem nostri, & creaturarum ab-
negat, & mortificat: Altera, ita Deum in
DEO diligit, ut unus spiritus fiat in eo.

A

Et

DE ARTE

Et prior quidem pars abnegat, & mortificat.

1. Sui æstimationem humilitate.
2. Fortitudine, & patientiâ naturalem nostri amorem, ob quem tristitia, adversa, ardua, terribilia reformidamus.
3. Paupertate affectum terrenorum bonorum.
4. Castitate concupiscentiam carnis,
5. Obedientiâ Amorem libertatis, voluntatis, & judicii nostri.

Adhæc autem quinque, virtutes reducuntur ceteræ, quæ inordinatos alios affectus mortificant, atque abnegant.

His adde charitatem, quæ est vinculum perfectionis, & pertinet ad perfectiorem ejus partem tanquam ad summam arcem totius Christianæ justitiæ.

De his igitur sex virtutibus hic erit agendum. Harum, sicut & aliarum virtutum, tria potissimum sunt instrumenta.

1. Est Consideratio, ac Meditatio earum rerum, quæ solent, ac possunt

sunt in voluntatibus nostris ingentem singularum virtutum amorem, ac studium excitare.

2. Est suppliciter eas petere à fonte bonorum omnium: nam Meditationes aliquantulum, & remotè disponere possunt materiam, formam vero Deus introducit.

3. Est frequentia operum, quæ singulis sunt propria virtutibus, inde namq; aliquis generatur habitus.

Superest jam, ut modum tradamus apte, & utiliter tractandi hæc instrumenta ut per ea virtutes solidas consequamur.

Et ut à primo instrumento fiat initium, virtutibus singulis assignandæ erunt propriæ Meditationes, exordio sumpto ab Humilitate virtutum omnium fundamento.

Meditationes quæ nos humiliant
sub DEO,

Humilitas primum sub Deo, deinde sub proximis nostris nos humiliat, ac prosternit utramque partem docet S. P. Ignatius in Exercitio secundo de peccatis puncto quarto, & quidem in perfectissimo quodam gradu, ac de hoc sic loquitur.

Cognoscendum est quis sit Deus, quem ego offendi, collectis, comparatisque perfectionibus attributis DEO, ut proprijs cum oppositis nostris vitijs, atque defectibus: summam scilicet ejus potentiam, sapientiam, bonitatem, & iustitiam, cum mea extrema infirmitate, ignorantia, & iniquitate conferendo.

Hæc vero comparatio, quæ totius est Humilitatis fundamētum copiosè pollet dilatari, at proposito nostro satis erunt sequentes Meditationes;

Primò. Deus non ex alio est, sed ex se omnis substantiæ pelagus, quare dixit Moyse ego sum qui sum, & ego ostendam omne bonum tibi.

Homo

SANCTITATIS.

1

Homo autem ex se ipso nihil est, ex nihilo creatus, & in nihilum redit; si à Deo non sustineretur etiam in nihilū redigeretur. Insuper nihil est, quia ingratus est erga eum, per quem est quicquid est. Ideo Apostolus verè ait: *Si quis existimat se aliquid esse, cum nihil sit, ipse se seducit.*

Secundo. Dei sapientia, Potentia, Bonitas, Charitas, Simplicitas, Justitia, Misericordia, Beatitudo, Opulètia, cœteræq; perfectiones usque adeò super nos eminent: ut quæcunque sunt à nobis bona, umbra, scorix, sputa, feces videantur: admista etiam imperfectionibus multis.

Nam quot in scientia nostra latent errores, & tenebræ? quantæ servitutes in libertate? quot dolores in consolationibus? quot infirmitates in fortitudine? quot miserix in aliqua felicitatis aura? quot indigentix in opulentia? quot deformitates in pulchritudine? O Domine, dignum ducis super hujusmodi aperire oculos tuos?

A 3

Tertio

Tertio. Divinæ magnitudinis nullus est finis, ut postquam meditatione plura spatia confeceris, in immensum plura super sint adhuc quam emensa sint.

Ego vermiculus quantus ero si me comparo cum populo unius civitatis, aut Regni, aut Europæ, aut cum omnibus hominibus, qui sunt, fuerunt, aut futuri sunt? Vix a tomus videbor comparatus cum mari, aëre, cum Cœlo, cum exercitibus Angelorum; quid cum incircumscrip ta substantiæ tuæ Deus immensitate? *verè substantia mea tanquam nihilum ante te?* Omnes omnium creaturarum substantiæ si essent voces, & cymbala in tuam laudem resonantia, vix ante te essent folium crepitans in vasto nemore.

Quam admirabilia sunt opera Dei!

1. Ex nihilo creare.
2. Pugno cœlum concludere.
3. Terram digito sustentare.
4. Providere omnibus creaturis.
5. Iustificare.

6. Dam-

SANCTITATIS.

6. Damnare.
7. Glorificare.
8. Miraculis leges naturæ commutare, & alia.

At, quis nostrum cogitans potest ad-
jicere ad staturam suam cubitum unum? ne
manum quidem, aut pedem, nisi Deo
movente nobiscum, movere possumus.
Qualis est hic servus qui nec Domino,
nec sibi quicquam ministrare potest, nisi
Domini brachio adjuvante.

Quinto. *A seculo, & usq̃ in seculum tu
es Deus. Tu autem idem ipse es, & anni tui non
deficient. Et, apud te non est transmutatio,
nec vicissitudinis obrumbratio.*

At, homo natus de muliere, brevi vivens
tempore, repletur multis miseriis: qui quasi
flos egreditur, & conteritur, & fugit velut
umbra, & nunquam in eodem statu permanet.

Brevis Meditatio mortis.

CAP. III.

Quoniam DEI æternitati opponitur
variabilitas vitæ nostræ, confide-
randum

randum est. 1. Quam pudenda foeditate homo generetur, nascatur, educetur.

2. Quot vitæ calamitates, & timores. Nullus sua sorte contentus, quia quilibet stat9 est gutta mellis in absinthij gurgite.

3. Veniamus ad exitum, quid certius, quid incertius mortis horâ, & loco? totâ vita itur ad mortem, cum ejus pavore vivitur perpetuò in omni loco, in omni tempore impendet capiti nostro ensis de coelo: imò tot enses, quot creaturæ.

Omnes quasi armatæ in ultionem Creatoris: atque ideo omnes possunt, ac subinde solent occidere hominem.

Progrediens ex utero matris tanquam ex carcere condemnationis suæ, inde enim trahit originale peccatum, ob quod damnatus est ad mortem, egreditur tanquam trahendus ad patibulum, præcedit Præco sententiam inclamans. *Statutum est hominibus semel mori.*

Ipsemet reus defert tanquam inscriptam pectori causam damnationis suæ,

CIRCUM-

circumferens mortalitatem suam tanquam testimonium sui. Circumstant creaturæ omnes tanquam carnifices parati ad primam vocem Judicis. Tonitrua, pestes, fames, terræmotus, procellæ: sunt tanquam tubæ quæ præcedunt ministros justitiæ, & mortem denuntiant. Omnes tandem perveniemus ad lectulum mortis naturale, tanquam ad patibulum suspendij.

Quot angores, quot timores, impendentium malorum? quot dolores relinquendorum bonorum? quot confusiones conscientiæ! *O mors quam amara est memoria tua, homini habenti pacem in substantia sua?*

4. Quid de sepultura? *Putredini dixi Mater meus es tu, mater mea, & foror mea vermibus.*

Hæc sunt insignia gloriæ nostræ, ut mors pro gemmis & annulis, ut nuditas pro purpura & holoserico, terra putris pro molliibus stratis, fetores pro odora-
mentis,

mentis, tumulus angustus pro palatijs,
conculcari pedibus super ambulantium
pro tribunalibus, consortia mortuorum
pro amicorum convivij, esse in obli-
vione bonorum; pro tot applausibus &
acclamationibus. *Quid superbis terra, &
civis?*

Ultima Compositio hominis cum DEO.

C A P. I V.

Primi. Dei voluntas, & sapientia lex
est æterna, forma rectitudinis, libra
justitiæ, impollutæ innocentie sanctitas.

At homo in iniquitate concipitur. Bibit
sicut aquam iniquitatem. Posternitur
sub omni ligno frondoso; & fronte qua-
dam meretricis nullū scelus erubesceret
si posset, aut si non timeret, aut si DEI
manu non retraheretur.

Secundo. Peccando rebellat, à suo Re-
ge subditus, ab hero mancipium, à ma-
gistro discipulus, ingratus à suo bene-
factore,

factore, ovis à pastore, opus ab artifice, sponsa à sponso, filius à patre. Et quia gravitas offensæ ab officij dignitate mensuratur, sicut infinitæ sunt in Deo perfectiones, ita cujusque peccati est aliquomodo infinita perversitas, nullis tormentis, quibus cruciari potest peccator expiabilis. Facile est inopi modicâ facula incendere palatium thesauris plenum, at quando restituet tantum incendium?

Tertio. Deus quidem in se ipso injuriæ est incapax.

At ego quantum in me fuit abstuli à Deo regnum, quia auferre illi non sum veritus titulum ultimi finis: nam hunc in carne, & sanguine posui. Sapientiam, ne mea delicta videret; Justitiam, ne punire vellet: Potentiam, ne posset. Dereliqui fontem aquæ vivæ pro vili cisternula. Inspirationes, stolam innocentiae, indumenta salutis, geminas gratiarum, monilia virtutum abjeci pro si quis
por-

porcorum. Quomodo tot iniquitatis meæ fœtores sustinere possum?

Quartò. Impinguatus, incrassatus, dilatatus recalcitravi, pugnavi in benefactorem meum, non alijs armis, quam ejus donis. Nam voluntas, sensus, membra, usus rerum quibus peccavi, dona Dei sunt. *Filios enutrivì, & exaltavi, ipsi vero spreverunt me!* & ubinam sprevi? In ejus Regno, Castris, Domo, conspectu. *Etiam Reginam (dixit Assuerus) vult opprimere me præsente?* cur non omnia quæ fecit Deus, vindictam de me sumunt; aut totidem jacula non irruunt in caput meum? Quis Dæmonum impetum adhuc reprimi? idem qui læsus est.

Quintò. Ordinatione tua perseverat dies, quoniam omnia serviunt tibi; ut quædam statere nominâ diuense.

Homo solus in tanto rerum ordine chaos inducit, nec audit tot creaturarum voces ad obsequium Creatoris invitantiû; nec videt fulmina Divinæ justitiæ,

SANCTITATIS.

tiæ, quæ vibrantur in scripturis etiam ad-
verius sanctos, ut Moysen, & Davidem,
ob esum vetiti pomi quot miseræ in A-
dam, & in posteros? ob unum delictum
quot principes & potestates à summo
ad imum ruerunt. Cadentibus cedris
libani, quid faciet hyssopus, & myrica
deserti?

Quin etiam quoniam filius ejus pec-
cata mea suscepit expianda; Nec pro-
prio filio pepercit, sed eum tradidit in
supplicium omnium atrocissimum. Si in
viridi ligno hæc fiunt, in arido quid fiet?

Humilitas erga proximos.

C A P. V.

USque adeo voluit S. P. Ignatius nos
humiliari sub proximo, ut quilibet
alios omnes sibi existimaret superiores
juxta illud, *Humilitate superiores sibi invi-
cem arbitantes. Et, Christus venit peccatores
salvos facere quorum primus ego sum. Subjecti
estote omni humanæ creaturæ propter DEUM.*
Vade, & recumbe in novissimo loco.

B

Hoc

Hoc pleriq; Sancti dixere. Et verè dicere se putabant. Ad quem humilitatis gradum, duabus possumus Considerationibus adjuvari.

Consideratio Prima.

Distingue in corde tuo duo cubicula, in uno repone omne malum. ut, nihil, inhabilitates omnes, delicta & tormenta omnia, quorum hominis vita capax est. Hæc omnia tua sunt tibi.

In altero colloca quicquid substantiæ, habilitatis, virtutis, gratiæ à Deo accepisti, ac propterea non tua sunt ex te, sed Dei in te. Ad posterius cubiculum nunquam respicias, nisi quando velis in te ipso vel gratitudinem in DEI laudem, vel confidentiam contra pusillanimitatem, vel magnanimitatem in fortiter obcurrendis periculis, & ministerijs pro salute proximorum. De reliquo oblitus posterioris cubiculi, ac si ad te non pertineret, totum in priore defigas obtusum, idque duabus de causis.

Prima

SANCTITATIS.

11

Prima. Quia in illis requirendis bonis tam parum de tuo apposuisti, ut vix tua sint: nam si naturalia, vel gratuita sunt, in utrisque penitus plurima à Deo suat: si in aliquibus tua etiam voluntas concurrat; quot istam Deus præparavit, & ellexit illuminationibus, & flagellis? quanti constitit Christo? & tempore, quo vocatus es ad salutem, quæ potius tormenta non merebaris?

Secunda. Quia tam corruptæ naturæ es, ut de tuis bonis tantisper cogitando, ea polluas non parum, vel opinando esse majora quam sint, vel complacendo tibi, vel alios posthabendo, vel tepescendo in bono, tanquam satis multa jam paraveris, vel usurpando tibi nescio quam gravitatem, ut non facile movearis obedientiæ ducta. Hæc & alia mala caveri non possunt aliter, quam, & perpetuam tuorum bonorum oblivione, ac si non magis tua essent, quam Indorum prælixum perpetua erubescencia de tuis

peccatis & defectibus, dicendo cum Da-
vide: *peccatū meum contra me est semper.*

Consideratio Secunda.

Primo. Quia & Philautia non finit te
esse bonum Judicem in causa tua, & eo-
rum quæ videntur in proximis valor
pendet ex eorum cordibus, quæ nescis:
nec vides, quibus aut visitationibus visi-
tentur à DEO, aut poenitentijs eluant
quæ peccant, aut præparationibus ani-
mi sint ad martyria, aliaque ardua, quàm
tu promptiores. Et si tu in aliquo ex-
cellis, in multis potes esse deterior, & si
foris videaris magis vacare Deo, quid si
tua etiam indigentia major est & pluri-
bus eges remedijs, quia pluribus morbis
laboras, vel majora debita contraxisti?

Secundo. Etiam si scires tua bona alie-
nis esse potiora, nulli tamen præferre te
debes, tum quia prædestinationis igno-
ras exitum, & forsan ad horam nunc
gaudes, alter in perpetuum: tunc

gratiora sunt Deo modica bona humili-
antis se, quam grandia tumescentium,
qui propterea facile ruere permittuntur:
tum quia si gratias tibi collatas habuif-
sent melius usi forsitan fuissent, & si tibi
minus gratiæ datum fuisset, graviora
perpetrasses quam alij: tum quia alia sunt
iudicia Dei quam hominum, nam etiam
stella non sunt munda coram eo. Et in An-
gelis suis reperit pravitatem. Et, omnes justit-
ie nostre, pannus menstruata. Et, in omnibus
deficimus omnes, & in pluribus quam pu-
temus. Qui quotidiani lapsus eò magis
Deo displicent, quò majoribus donis nos
ad suam adscivit amicitiam. Nam, cui
plus datum est, plus exigetur ab eo; Et si ini-
micus meus maledixisse mihi sustinuissem
atq; tu vero unanimes &c. Quare nihil
tutius, quam cum Apost. semper dicere
Christus venit Peccatores salvos facere, quo-
rum primus ego sum, ut inhabitet in nobis
virtus CHRISTI. Cujus humilitati, &
exinanitioni si nostra conferatur, erit

2 DE ARTE
superbiæ quam humilitati similior.

De fortitudine Considerationes
aliquæ.

C A P. VI.

Dux sunt fortitudinis partes, una patienter sustinere, quæ vehementer affligunt, aut pudefaciunt: Altera aggredi, & vincere ardua; ac terribilia. Nunc de singulis, ac primum de Patientia. Ad hanc vero nos excitare possunt, hæ Meditationes.

Prima. Degimus in statu poenitentia: itaque ad tristitia, & dura nos paremus, & ad falsas criminationes &c. Nam si in quibusdam non deliquimus, de quibus accusamur: at alia committimus, quorum poenæ luendæ sunt. Nos assueti injustitiæ, Deum quoque putamus oblitum justitiæ: ne oderit quæ nobis placent. Similes infami mulieri, quæ post publicum adulterium redit ad virum, putatq; se tractandam sicut antea.

Secunda.

Secunda. Qui timet pruinam, irruet super eam nix. Colaphum si patiamur, Deum placare possumus in hoc sæculo, quem in futuro multis vulneribus placare non licebit. Proderit igitur hic meditari novissimum diem Judicij, & poenas, Inferni: ut extremam timentes procellam, brevem nunc nebulam feramus haud gravatè.

De Novissimo Die Judicij.

C A P. VII.

Quis potest cogitare diem adventûs ejus? *Dies iræ, Dies illa, tribulationis, & angustiae.* Quantus tremor est futurus ad Archangeli vocem, & tubam Dei citantem ad tribunal, & reas animas retrudentem.

2. Quot prodigia de cœlo sursum, & signa de terra deorsum minabuntur interitum; stellæ de cœlo cadentes, rugitus fluctuum maris, terræ motus, cœlorum virtutes, cometæ, fulgura, & tonitrua.

trua. Hæc erunt arma ultricia Creatoris, & luctuosa præfagia morituri patris familias, hoc est Hominis.

3. Quot habebimus accusatores, & testes? Doemones, quibus succubuius; Angelos quorum custodiam negleximus, sanctos ob contemptas eorum doctrinas, exempla, patrocinia: omnia deniq; quæ in mundo sunt, quibus abusi sumus.

Proximos, quibus scandalo fuimus, ipsi conscientiae libri aperientur, revelante Deo illa quorum nos pudebit in conspectu coeli, & terræ. O confusione! in quas nos abscondemus caver-
nas?

4. Ex Judicis ore gladius egredietur bis acutus, & eò severior, quò patientior. tot sæculis arcum tetendit justitiæ suæ, quâ feriet vehementia? tum fulminabit ex alto. *Ite maledicti in ignem &c.* Ad hanc vocem quantus fiet ejulatus, ac fragor in tota valle Josaphat? Quo appellandum? quis advocatus? suarum vo-
lunta-

SANCTITATIS.

luntatum amatores, paternæ impatientes obedientiæ tradentur tortoribus, & inimicis, quib9 cum nunquam licebit suam implere voluntatem.

De poenis Inferni.

CAP. VIII.

Quæ tunc erit spectaculum aspicere hinc sanctos cum gloria, & in exultatione in coelum ascendentes cū Christo, hinc reos innumerabiles subito terræ hiatus absorptos in præceps ad mundi centrum, ut loco etiam longissimè ab sint à regno Dei, à cuius præceptis voluntate etiam recesserunt longissimè.

2. O teterrimam gehennæ, voraginem in qua cruciabuntur oculi aspectu Demonum & tenebrarum objectu.

Aures contumelijs, insultationibus blasphemijs, ululatibus desperantium, & miserorum.

Odoratus foetoribus, quoniam in Infernum ut in mundi cloacam, & sentinam confluent omnia foetida. Gu-

Gustus felle, & absinthio.

Tactus per omnia omnibus morborum, dolorumque generibus, quæ experiuntur in hoc sæculo homines, & maioribus. Nam sicut de Beatis in bonum, ita de Damnis in malum valet illud: *Nec oculus vidit, nec auris audivit. &c.*

3. Quid flammarum clibanus, in quo sicut in mari pisces miseri natabunt? Ignis ille non ut naturæ sed ut DEI instrumentum comburet tanto vehementius, quanto robustiori manu ensis ille vibrabitur: sed plus torquet vermis conscientiæ, & atrox afflictio spiritûs, cum sua se culpâ, & negligentia videbunt demersos in hanc malorum omnium colluvie quam labore modico fugere potuissent, & privatos à summo bono, ad quod totus naturæ impetus tendit.

4. Super omnia torquebuntur æternitate poenarum, quia postquam mille, & mille annis lugebunt, tantumdem lugendum illis superest, quantum antea:
nulla.

nulla spes, nihil solatii doloribus admiscebitur, succendetur ignis lignis nostrorum peccatorum conflatus iræ Omnipotentis Dei, quæ nunquam deficiet. O Domine hic ure, hic seca, ut in æternum parcas, da ut nunc libenter patiar ad horam extremum digiti in aqua frigida, quam æternæ fornacis incendia.

De Gloria Paradisi.

CAP. IX.

EOS qui persecutiones patiuntur Dominus consolatur his verbis: *Gaudete et exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis verè copiosa, quoniam non sunt condignæ passionibus hujus sæculi ad futuram gloriam. Ad consolationem itaque eorum qui tribulantur, & amaro sunt animo proderit sequentia meditari de futuræ Beatitudinis præmio.*

1. Quàm felix erit resurrectionis dies cum mortale corpus ex vermibus & putredine resurget ad statum à morte & passio-

passionibus exemptum? ex infirmitate,
 & languore ad infatigabilem agilitatem,
 quia nullo obice volabit statim quo vo-
 let: ex opacitate tenebrosa ad claritatem
 solis æmulam, ac pulchritudinem cœlo,
 & stellis formosiorē? ex perpetua pu-
 gna cum spiritu ad perpetuam cum eo
 pacem.

2. Quæ voluptatis exuberantia per
 singulos sensus?

Oculi fruuntur omni pulchritudinum
 varietate, quæ in corporibus esse solet,
 & potest ex varietate colorum, motuum
 & figurarum.

Auribus insonabit omnis harmonia
 sive instrumentorum sive vocum. Odo-
 ratus hauriet omnium aromatum, flo-
 rum, unguentorum fragrantiam.

*In gustus sensum stillabunt montes dul-
 cedinem, & colles fluent lac, & mel.*

Tactus undique perfundet Empy-
 rei cœli attactu suavissimo & perpetuâ
 ro. temperie inter rosas, & lilia; concu-
 piscencia

piscentia non appetet nisi fructus decoris, & honestatis, & quod appetet obtinebit. Irascibilis nihil arduum, nihil incerti casus timebit, quoniam secunda ad æternitatis umbram accubabunt consortia Beatorum.

Quantum intellectus clarescet lumine gloriæ, cujus comparatione caligo est scientia nostra, tot comparata laboribus; tot admixta erroribus; in momento tunc patescent arcana naturæ & gratiæ, & intuebuntur Beati cumulum bonorum omnium, & pulchritudinem in clarissimo speculo, videntes quomodo ab uno fonte, creaturæ omnes procedant, ac pendeant ut à sole radij: Quomodo à Patre filius generetur. Et ab utroque Spiritus Sanctus procedat; Quis amor & complexus Divinarum Personarum in admiranda illa unitate. Cessabunt tunc providentiæ nostræ incerta consilia, & certiori aliâ navigatoriâ pixide cursus nostrarum actionum dirigetur.

4. In voluntate quanta inundabit alacritas, & extasis amoris ad infiniti boni præsentiam, & sanctorum inter se, & cum Deo amicitia, quæ quidem longè erit ab omni miseria, quam nunc in amicitijs experimur.

Quantus voluptatis, & fruitionis torrens, nullâ admixtus amaritudine, vel anxie sollicitudinis, vel indignæ fæditatis, quanta tunc erit libertatis perfectio? Quando non amplius: vitijs quibus nunc agimur serviemus!

Quantus honor, & laus erit in splendoribus sanctorum? Et ex ore Dei cujus nec fallax, nec instabile iudicium? Quid solatii ex recordatione præteritorum laborum, & periculorum? Quæ tranquillitas in Regno pacis longe à tumultibus, & deordinationibus, super quas in hac lacrymarum valle gemimus? Quod imperium, & dominatus in omnes creaturas? Anima namque sponsa Regis sæculorum: erit Regina de Thalamo Regis.
Quæ

Quæ plenitudo, & satietas non emendicantium guttulas aquarum pendentes ex varijs creaturis; sed exultantium in ipso fonte in quo uno erit cumulus omnium concupiscibilium, & quies omnium desideriorum? Quis igitur non libenter portabit pondus diei & ætatis pro tanta mercede? *Ingrediatur putredo in ossibus meis, & subter me scateat, ut ascendam ad populum accinctum nostrum!*

**Meditatio multarum utilitatum
ex his, quæ foris, & intus
patimur.**

C A P. X.

FOris quæ patimur modica sunt, umbra potius passionum. Itaque patientiæ nostræ laus præcipua quædam est in interioris hominis mortificatione, in pugnando cum voluntate, & iudicijs nostris, in perplexitatibus, repugnantijs, quæ turbant animi pacem, quam adeo sitimus: & aliquando potius ex amore

C 2

nostri,

nostri, quam Dei, in istis nos consolemur quia *virtus in infirmitate perficitur*; unde Christus ita voluit subire agoniam timoris, tristitiæ, tædij, ut tandem clamaverit *Deus meus, ut quid dereliquisti me.* Igitur omnia quæ foris, & intus patimur, sive à Deo, sive ab homine fortiter ferenda sunt, etiamsi nulla fuissent peccata nostra, nullæ poenæ peccatis debitæ, nulla futuri sæculi præmia. Ferenda itaque libenter sunt duabus de causis est perfectio virtutis nostræ; siquidem non tam persecutiones, & amaritudines exterius, quàm miseriæ & deordinationes interius, sunt quædam frena, ne pinguis equus recalcitret. *Bonum mihi quia humiliasti me. &c.* Est etiam humilitatio cinis conservans ignem. Speculum quoddam, in quo clarè videmus infirmitatem nostram. Et quidem corrueremus ex nobis, nisi juvaremur à Deo. Et quæ mereremur si Deus cum servis suis intraret in iudicium? Sunt
picturæ

pieturæ nostrarum foeditatum; ut inde concipiamus odium, & nauseam nostræ & humanæ vitæ; sicut infans ablaçtari solet felle; Sunt pignora honorificentiae nostræ, quoniam eò gloriosior triumphus, quo conflictus amarior. Strenuos enim Deus diligit, non ignavos milites; virtus in arduis versatur; non in quiete, sed in procellis enitescit.

2. Causa est charitas Dei, quâ urgente clamat Apostolus. *Quis nos separabit à charitate Dei &c. An gladius &c.* Sanctis enim certò constitutum erat, quæcunque foris, aut intùs accidebant; ex Dei providentia, ac voluntate descendere, & quoniam charitas non quæ sua sunt, sed quæ Dei sunt quærit; de manu Dei omnia suscipientes clamabant; *Sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum.* Serviri sibi vult tantus Rex ab Angelis in fortitudine, ab hominibus in infirmitate, nec minùs gratum est aliquando obsequium, ac munus inopis, &

luxati,quàm divitis,& fortis. Gloriosius Deo est si ei non suo, sed nostro sumptu serviamus, non in lætitia, sed in sorde & pulvere,quamvis enim sine ejus gratia hæc pati non possumus,ea tamen ita temperat, ut non omnem auferat difficultatem; vult ut diligamus ipsum propter ipsum, non ejus dona, aut propter dona. Hæc enim ultissima est perfectio, ad quã vult à nobis ascendi, & dona ab ipso data esse agnosci, & non ut propria à nobis possideri; Ideò per aliquam sui subtractionem, fidem, & charitatem nostram probat, sicut aurum in fornace; Tandem cum omnia propter se ipsum creaverit, in tribulationibus nostris ampliore habet materiam gloriæ suæ; manifestando tum majestatem suam; ad reverentiam enim magis properat Animus noster fulmine tribulationis,quàm tranquillitatis illecebrâ motus. Tum, Bonitatem, plus enim se communicat,quò plùs egemus, & poscimus in adversis,quàm in prosperis;

ris; tum fidelem amorem, qui amicos, quamvis ad ima demersos, nunquam deserit sperantes in eum; Imò eos adversis terrendo, ad se tanquam ad Asylum facit confugere, quo intimiori cum eo jungantur amicitia.

Meditationes pro altera fortitudinis parte, quæ est aggredi difficilia.

C A P. X I.

Cum Sancti pro amore Dei ardua aggrediuntur: recte nôrunt non defuturas contradictiones varias, arte, & consuetudine, & invidiâ Dæmonum opponendas; sed ad eas vincendas fortiter armantur: duobus potissimum instrumentis.

I. Est, plena diffidentia propriarum virium, cum verè dixerit Dominus. *Sine me nihil potestis facere.* Dummodò sic nobis diffidamus, ut tamen quæ præstare possumus non omittamus. Possimus

C 4

tamen

tamen tùm oculatiùs examinare an in nobis aliquid Deo displiceat, propter quod istam nobis imminiserit tempestatem; ut Jonæ fuginti &c. Tum humiliùs implorare consilia aliorum, quibus aut neglectis, aut perfunctoriè auditis, frustra à solo Deo, quem superbi tentant, pendere volunt; sive subditi, sive Prælati sint.

2. Est, Scutum, fidei, & orationis cum plena in DEUM, cujus negotium & causam agunt, fiducia, ad quam exditandam sequentia meditari proderit,

1. Dei bonitati proprium esse suam communicare, ac ideo omnibus dat affluenter, & non improperat.

2. Amor infinitus Dei erga nos, superat amorem Pastoris in oves, Nutricis in infantem, Sponsi in Sponsam, Matris in filium. Quantâ isti sedulitate vigilant pro suis, & tamen. Nunquid Mater oblivisci potest infantis uteri sui? & si illa oblita fuerit, ego tamen non, obliviscar tui.

3. Ut

3. Ut provideat nobis Deus movetur ex amore essentiae suae, cujus homo imago est, & organum laudis Divinae; Si ad finem tam altum vitae aeternae nos destinavit, an non dabit baculum, & peregrinantibus, & arma militibus suis?

4. Non rogatus creavit mundum pro homine, nec inimicis denegat solem, & pluviam, an minora rogantibus negabit, & amicis?

5. Ecce hortatur ad petendum, & non petentes objurgat? si dare noluisse, nunquid hoc faceret? Imò super alia laudis sacrificia diligit illud *Invoca me in die tribulationis*, Exaudiam te, & honorificabis me?

6. Qui proprio filio suo non pepercit sed pro nobis omnibus tradidit illum; quomodo non & cum illo omnia nobis donavit? &c.

Huc intercessio Matris Domini, & omnium sanctorum pertinet quorum charitas consummata cum sit, quid pro gloria Dei, & salute nostra non praestaret?

7. Tan-

7. Tandem Sancti Patres docent quicquid in fide petitur, & humiliter in petendo perseveratur, obtineri ipsum: vel si id non expediat, aliud æquale, seu melius, non enim frustra Dominus ait: *Omnis qui petit accipit, qui querit invenit & pulsanti aperietur.*

Meditationes de Paupertate.

C A P. XII.

AD ferenda Paupertatis incommoda iisdem moveri possumus, quibus ad patientiam. Adjuvant tamen ista.

1. Quia Paupertas est humilitatis custos, quis enim vilibus superbit in pannis?
2. Avocat affectum à cura terrenorum quibus oportet inhiare eos, qui volunt lautè vivere.
3. Est pabulum Divinæ consolationis, delicata enim est, nec datur admittentibus consolationem alienam.
4. Sustentat libertatem spiritus in ministerijs nostris, ut proximis dicere possi-

possimus. Non quarimus vestra, sed vos. spes enim obtinendi quicquam ab alijs, Prælati præsertim, & Principibus, est linguæ vinculum, ne veritas odium pariat.

5. Exercet fidem in DEUM, cuius datura speratur providentiâ semen seminant, & panem ad manducandum pauperibus suis. Tibi enim derelictus est pauper, orphano tu eris adiutor.

6. Expedi etiam si quos ad conservandum suæ vocationis spiritum amor, & timor Dei non extimulat, extimulet paupertas elemosynis sustentanda divitum, quos nisi ædificet nomen bonum, & observantiæ rigor: Paupertatem profitentes non habituri sunt unde vivant.

7. Quia paupertas simillima est imitatio Christi, qui paupertatis præmium & splendorem conservare voluit, vitæ mendicitate, crucis ignominia, & nuditate, in eo loco in quo vidimus DEum mendicantem. Qui vult esse pauper non
alium

aliud quàm JESUM sequi debet, egenus egenum, mendicus mendicum, & si quid commodi necessitas exigit ingemiscendum non inhiandum est, & ob oculos semper habendum. *Curam carnis ne feceritis in desideriis* à quibus pauci sciunt se temperare & cum damno sanitatis, cui cùm quotidiana pharmaca vix medentur parsimonia inderetur. At velle spiritualem esse & suis commoditatibus non carere, non magis cohærent, quàm lutum & ferrum in statua Nabuchodonosor. Et ad veras, solidasque virtutes aspirare, nec incommodi quidquam velle pati, est aquam cribro haurire. Sapientia enim est liliū inter spinas, nec habitat in terra molliter viventium. Verè humilis considerat, se potius esse indignum pane quo vescitur, & erubescit si statum Paupertatis profiteatur vivere commodius plerisque divitibus; familiâ, & ære alieno oppressis: gratiasque agit Deo, de cujus manibus agnoscit eleemosynas

synas piorum hominum pro cuius amore optandum esset ut iterum antiquæ Christianorum mortificationes resumerentur. Quia mirificè humilitatis alunt spiritum ac fervorem contemptus sui.

De Castitate.

C A P. XIV.

ENitendo (inquit P. Ignatius) Angelicam puritatem imitari, & mentis, & corporis nostri munditiâ. Castitas debet servari. Quis altior gradus cogitari potuit?

Primò.

Angelis est propria castitas per naturam quia carent corporibus, eandem decet per gratiam ita splendescere, in castitate professis ac si incorporales esset, idque ob varias occasiones quibus patet vita nostra, cū præsertim Christiani statûs labores non possent ab eo sustineri, quem hæc voluptas enervat. Requirit enim vita Christi imitatrix quasi Angelos po-

D

tentes

rentes virtute ad audiendam vocem sermonum Dei per Superiores.

Secundè.

Angelos oportet impollutos esse qui Cives sunt civitatis, in quam nihil coinquinatum intrabit. Neque ille Civis Sanctorum ac domesticus Dei esse potest, qui impurè vivit.

Tertio.

Quoniam *incorruptio proximum facit esse Deo.* in ea decet Angelos excellere qui vident faciem Dei, & nocte & die clamant **SANCTUS SANCTUS SANCTUS** &c. Imitatores Christi & vivunt in domo Dei, quæ est Ecclesia, & ea quæ Dei sunt attingunt perpetuò in sacrificijs, in Sacramentis, in verbo Dei, & alijs Ecclesiæ precibus. Nihil verò est sanctitati contrarium magis, quam foeditas carnis.

Quarto.

Nec tuto committeretur Angelis hominum custodia, nisi essent mundo corde. Neque illi qui curam aliorum præcipuè

puè habent: essent idonei ad animarum
 zelum si quid maculæ ponerent in de-
 core suo. Quomodo enim proximi te
 nostris crederent? Propterea Dei filius
 eum vellet inter homines agere, ut illis
 exempla, & monita daret salutis: non so-
 lum in se, in Matre, & in Discipulo cui
 Matrem commendavit, voluit virginis
 decus illibatum: sed in hoc genere ne su-
 spectus quidem esse voluit, cum aliorum
 criminum sustinuerit calumniam.

Quintò.

Angelos autem in eo superare possu-
 mus, si in Babilonis fornace positi non
 ardemus, quia in carne vivimus præter
 carnem, flantibus præsertim tentatio-
 num ventis: qui nullum terrere debent,
 cum nihil derogent sanctitati, sed eam
 purificent, ut cinere, sapone, nitro, vasa
 terguntur.

**Pro Tentationibus istis præstò sunt
 hæc remedia.**

Primò.

Considerare quanta fordidum colluvies sub modicæ cutis fuco delitescat. Quanta contra sit puritas Angeli custodis, lucis è cælo demissæ & Dei in cuius agimus præsentia. Ita ut humanæ carnis sive vivæ sive mortuæ foeditas, perpetuam nauseam atque horrorem, & candor lucis æternæ intimæ puritatis amorem ingeneret.

Secundo.

Fugere occasiones per sensuum custodiam. *Quia Mors intrat per fenestras.*

Tertio.

Subtrahere materiam flammæ, hoc est nimiam corporis curam, in commodis, sunt enim illa oleum Clibani.

Quarto.

Occupatum semper esse, quia otium malorum sentina est.

Quinto.

A perire sua vulnera spiritualibus Patribus, hæc enim humiliatio confundit
Demo-

Demonem. Præterea alicujus se commendare precibus.

Sexto.

Humiliter de se sentire, magnificè de alijs, frequenter enim Deus talem tentationem aut lapsum in arrogantix nostræ confusionem permittit.

Septimo.

Cùm irruerit tentatio nihil morandum est, sed cum parvus est adhuc hostis elidatur, aut etiã clametur ad Deum. Agnosco Domine foeditatem meam, quid enim aliud expectari debet è sterquilinio. Domine vim patior. Convertere etiam ad Angelum tuum custodem, ad aliquem Sanctorum, præsertim ad Virginem cui nostræ castitatis custodia commendari debet.

Octavo.

Si crescit adhuc tentatio, dolor tibi excitandus est confusionibus, pugnis, aliquando progrediendum ad disciplinam,

quandoquidem non liceat nives seu vepres Sanctorum ingredi.

De Obedientia.

CAP. XIV.

Superfluum est aliquid de obedientia scribere. Examinis enim constitutionum atque SS. Patrum, ubi de hac tractant lectio sufficit; crebro & relecta attentè S. P. Ignatij Epistola de obedientia. Ut tamen ab incæpto more non desistamus, non abs re erit paucas meditationes de ipsa proponere obedientiam, quam cœcam appellant, in hac enim apex hujus virtutis consistit.

Primò.

Sciendum obedientiam cœcam non dici, quod in omnibus etiã peccatis obediendum sit, in ijs enim tantùm parendum in quibus non apparet esse peccatum; sed nec ita cœcam oportet esse, ut non liceat mihi quas video difficultates Superiori proponere: id enim tantùm
abest

abest ut fieri prohibeatur, quin potius contrarium faciens minus prudenter ageret, sed ut hoc facto Superioris postea acquiescam arbitrio, id requiritur.

Est itaque obedientia cœca in eo, ne scilicet curiosè examinetur, cur hoc, aut illud jubeatur, nec respiciatur ad præcepti difficultates, nec ad jubentis qualitates, non enim homini, sed in homine Deo obeditur, qui & sapienter examinat, quæ nobis imperari permittit, & in arduis subleuat obedientem, & tandem dignus est cui obediatur, etsi indignus ejus minister sit.

Secundò.

Hoc Obedientiæ genus novum non est, sed consentaneum tum Regulis omnium fere Ordinū, aut Monachorum Ægypti. SS. Benedicti, Hyeronimi, Bernardi, Francisci & aliorum: tum miraculis quibusdam in vita SS. Patrum recensitis, quibus illam Deus illustrasse scribitur, tum Scripturis Sacris, in quibus etiā ha-

betur obediendum esse Prælati sicut Deo. *Qui vos audit me audit.* Constat & Deum ipsum exegisse ut sibi simpliciter obediretur, ut apparet in Abraham & alijs.

Tertio.

Qui non est cœcus obediens, sed curiosus eorum quæ jubentur examinatur & Judex; magno se exponit periculo, ne fiat sui Judicis Judex, aut non damnet temerè quod non intelligit cœco sui amore deceptus, ac ne prudentia carnis retardet promptitudinem voluntatis & operis, aut ne tanquam intractabilis derelinquatur sibi, forasvè mittatur?

Quartè.

Hoc verò concernit eum qui vovit Obedientiam, ut attēdat, ne dum Sapiēs sibi maxime videtur: tunc potissimū fiat insipiens. Non enim ignorat, se jam non amplius esse in illo statu, in quo se, sua regere possit sapientia, etiam si aliquando non male possit: ad alie-

nam enim se regulam obligavit, à qua si suum discrepat iudicium, sibi obliquum est, quamvis alioquin possit esse rectum.

Quinto.

Cæcus obediens Deo integrum offert holocaustum ex voluntate & intellectu, per quod duplicat meriti materiam, nec obedit Superiori quia sibi placet, sed quia placet Deo. Nam si, quia sibi placet quam mercedem haberet? Is est qui vere cæcus est sibi, & totus Deo vivit, quia se totum Divinæ providentiæ voluntatique commisit. Et quamvis quæ jubentur à melioribus impedire possint, compensatur tamen merito, non modo obedientiæ sed omnium virtutum; nempe fidei, quia Divinæ se credit providentiæ: humilitatis, quia pluris æstimat alienum quam suum iudicium; fortitudinis quia arduum est abnegare se ipsum, & sic de alijs.

Sexto.

Quæcunque difficilia, vilia, ignominiosa jubentur, alacriter subeunda sunt
exem-

exemplo Christi, cujus obedientia fuit ineffabilis. Jussus est humiliter nasci, natus in Instabulo Jussus est, vitam pauperem agere, mendicavit. Jussus est utilia docere onusis subtilitatibus disputationum, totus fuit in parabolis, rebusque simplicibus. Jussus est præbere se patientiæ exemplar, sicut ovis aut agnus obmutuit. Jussus est filius mori pro redimendo mancipio: Per quot Passionis tristitias, tædia tribunalia, alapas, irrisiones, flagella, spinas, ignominias mortuus est in patibulo? Cur ergo homunculus audeo me, cū quid difficile & abjectum præcipitur excusare? Duo sunt mihi Patres: Unus obedientia, alter inobedientia: quanta ex isto mala, tanta ex illo bona: videam tandem utrius vellem esse filius.

Septimo.

Quæ consolatio, & pax major quam obedientis? scit se Deo servire non sibi, non ipse sui redditurus rationē sed Prælati, si occurrant difficultates tutus ac
fidens.

fidens occurrit ad eum qui in Superiore jubet, neque deserit: & quia libenter ipse subiacet suo Superiori, efficit etiam Deus ut ejus membra, & caro, & concupiscentia Spiritui subjaceant.

Contra verò quanta est desolatio, & inquietudo inobedientis? scit deviare se ab eo quod Deus à se exigit: In difficultatibus æstuat. Nam qua fronte jvari, aut audiri vult ab eo, quem ipse non audit? Torquetur intus, quia non probat quæ jubentur, & tamen ea facere cogitur invitus. Judicat, murmurat, scandalizatur, in gehenna vivit, & ad eam trahit alios, obturbat Superiores, nescientes quomodo illi satisfaciant, & sæpe murmurationum, aut quærelarum matu coguntur mutare, aut dissimulare quæ non oportet, ita ut regimen confundatur. Quot in uno crimine sunt crimina? lapis unus cui male convenit cum aliis, totam domum inclinat ad casum.

De

De discreta Charitate erga Deum.

CAPUT XV.

Discreta charitas erga DEum duos distinguit actus charitatis, unum præcipuum, & proprium veræ charitatis, qui est suam voluntatem cum Divina voluntate, præceptisq; conformare juxta illa. *ut cognoscat mundus quia diligo Patrem sic facio.*

Plenitudo legis est dilectio.

Si quis diligit me, sermonem meum servabit.

Amicorum tandem est idem velle, & idem nolle. Perfecta autem charitas diligit Deum ex toto corde, non modo nihil habendo in suo corde contrarium divinis præceptis, sed neque consilijs, inspirationibus, permissionibus: quoniam propter amorem divinæ bonitatis, se velut jumentum tradit Divinæ voluntati, ab ea movendum ad omnia, quæ ad ejus gloriam & obsequium pertinent, quæcunque sibi accidunt agnoscendo esse de manu

manu Dei, & quia sunt à Deo eis immobiliter acquiescit, quantumvis repugnante naturâ.

Ad istum gradû nos invitat S.P. Ignatius cùm in omnibus semper clamat respiciendam majorem Dei gloriam, & tanquam corpus mortuum esse nos debere, ut à Divina providentia quocunque velit moveatur, & eò intentionem dirigendam esse, ut in omnibus Deo placeamus, propter ejus bonitatem, charitatem, & beneficia potissimû, potius quàm propter poenas, aut præmia; quibus verbis significat, posse quidem & debere nos quando expedit adjuvari consideratione poenarum aut præmiorum. Nam hoc etiam Sancti spectasse leguntur in scripturis, sed multò perfectiùs esse, velle placere Deo in omnibus propter ejus bonitatem, omni poenarum seu præmiorû curâ relictâ. Uterq; sanè modus charitatis est vel placere velle Deo propter ipsum solum, vel propter ipsum principaliter;

paliter; secundario propter retributionem, quamvis prior modus sit perfectior, quem ut exponit Chrysost. exercuit Apostolus cum dixit. *Optabam anathema esse pro fratribus meis.*

Ad hanc perfectam charitatem, quæ totum hominem divinæ gloriæ & voluntati consecrat propter ipsum, studiosis virtutum enitendum est, & juvari poterunt his meditationibus.

Primò.

Cùm Deus sit totum esse, & omnis substantiæ plenitudo, creatura autem sit quædam participatio, & scintilla Divinæ perfectionis, non minùs jure naturæ esse tenetur creatura tota Dei, quam pars quælibet sit tota sui totius, ut naturaliter se offerat ad sui abscissionem pro bono totius. Tanto id verius, quod creatura Deo collata non modo sit velut portiuncula quædam, sed vilissima, vilior pedibus, unguibus, cinis, sputis, sudoribus. Huc accedit quod naturæ ordine res imperfectiores

fectiores sunt gratiâ perfectiorum : ut elementa propter plantas, plantæ propter animalia, hæc propter hominem. Quot modis in usum nostrum nos laceramus, & discerpimus plantas & animalia ? Quis justè quæri posset, si Deus ita nobiscum agere statuisset ?

Secundo.

Ingratitudo in benefactorem, quâ nihil odiosius, evitari non potest secundum Philosophos morales, nisi illi plus reddatur, quàm acceptum sit. Plus inquam, quia quod ille dedit, prius dedit: quæ præventio compensari non potest, nisi cum fœnore reddatur acceptum. Si homo se totum impenderet in honorem Dei, tantum acceptum redderet ad æqualitatem: & quantum sibi reservat, nec in Deum solum, aut præcipuè refert, tantum subtrahit de debito : præterquam quod etiam si reddat se totum, quid reddit pro præventionem ? Quid pro donantis majestate ? quæ quò altior, mi-

nima dona etiam magna sunt præsertim collata tam contemptibilibus personis. Quid pro æterno, & infinito amoris affectu quo donatur? qui affectus quò vehementior, eò magis amplificat doni dignitatem. Quid tandem, quod non modo homini hominem donavit, sed & omnia subjecit sub pedibus ejus? nihil est in cælo, & in terra, quod non aliquo modo propter nos sit. & cæli immensitas, & Angelorum multitudo: quia si non aliunde; hinc assurgimus ad notitiam & magnitudinis Dei admirationem, & inde etiam sumus habituri confortium in cælo foelicius. Addo & particularia singulorum beneficia propter quæ multis rationibus Deo toti debemur.

Tertio.

Ut mercenarij à Deo in vineam conducimur ob necessitatem non conductis, sed mercenariorum ita inopum, ut aliundè non habeant unde vivant: & sunt mercenarij qui alendi sunt magno sumptu,

sumptu, nempe ministerio omnium creaturarum ut plus oneri sint, quam comodo, quia satis superque haberent si sibi de necessitatibus provideretur: de reliquo aliud nihil cogitari deberet, quam laborare pro conductore, & modo quem ipse perscribit. Quanto id iustius est, cum qui conducit ille mercedem promittat, & ita amplam, qua nulla major cogitari potest ego (inquit), ero merces tua magna nimis?

Quarto.

Non modo mercenarii sumus, sed membra Dei mancipia jure creationis; quicquid enim artifex facit, aut agricola plantat, suum est jure naturæ, & de eo potest disponere quicquid velit. Non minus ergo pleno jure dominij, de nostris corporibus, animis, judicijs, voluntatibus disponere potest, quam de nostris gregibus, oleribus &c. Et posset nobis nihil velle retribuere, nisi quia ex misericordia legem instituit, ut quæcunque nos

ex ejus gratia facimus propter ipsum, justa merita sint æternæ vitæ.

Quinto.

Neque modo servi sumus, sed etiam instrumenta ad nullum opus habilia, nisi à brachio Dei moveamur. An securis, an calamus quicquam sui gratiâ faciunt? quicquid sunt propter artificem sunt ut S. Th. docet.

Sexto.

Sumus adhuc Dei rebelles ex culpa. At rebelles à Rege si capiantur, est in potestate Regis eos damnare, vel ad mortem, vel ad quascunque velit hujus vitæ poenas. Quanto nequior in Deum nostrum rebellio? & quoties iterata post reconciliationem? quoties æternitas poenæ in temporariâ commutata? Quantum est humuncio etiam si totus, & totus impendatur, & super-impendatur Deo pro tot rebellionibus, & reconciliationibus? imò ne pro una quidem, quando juxta aliquos Doctores, tantum mali pecca-

peccatum est, quantum boni Deus est, & sicut omnia bona creata à Divino bone infinitè deficiunt, ita omnia pœnarum mala, quæ cogitari possunt, minora sunt malo culpæ.

Septimo.

Nec solùm reconciliavit sibi nos Deus misericorditer, sed etiam salvo rigore justitiæ per sanguinem filij sui. At, quando dedit nobis filium Redemptorem? quando omnes digni erant gehennâ. Deditne rogantibus? imo & idola adorantibus, & paucis verum Deum scientibus. Dedit ne libentur accepturis quod dabatur? imò egrè ferentibus donum istud, quare Judæi dixerunt. *Hic est hæres, venite occidamus eum.* Gentium autem Principes & exercitus hoc nomen ut signum cui contradicerēt in orbem terrarum introducere voluerunt. Dedit ne futuris gratis? ingratissimis. Nam multi nec recepêre, multi retrorsum abierunt, ut Apostatæ & hæretici. Ex ijs qui

E 4 per-

permanent in fide, plerique omnes illum iterum atque iterum malefactis crucifigunt. O ineffabilem vim charitatis. verè aquæ multæ eam extinguere non poterunt, verè ait Apostolus: *Propter nimiam charitatem suam &c.* at, quid, pro quo, datum? Unigenitus, innocens, pro turpi mancipio. Hoc est plus, quam si quicquid speciosè splendet in toto cælo daretur pro modico luto; quantus sumptus pro tantillo lucro? at quot modis datur? In socium, in amicum, in Redemptorem, in sacrificium, in pretium, in cibum & potum, in Doctorem, in Pastorem, in Patrem, in Sponsum, in cohæredem, & fratrem. Et quæ alia dona cum hoc dono? Balnea sacramentorum in ablutionem peccatoris & menstruata, oracula Prophetarum tanquam lucernæ in tenebris sæculi; gemmæ gratiarum & virtutum; adinricula tot spiritualium auxiliorum in singulas horas. Trophea Sanctorum Martyrum: vigiliæ tot Patrum Ecclesiæ: exem-

exempla, & patrocinia tot Sanctorum:
tot status perfectæ vitæ, tot spiritus con-
solationes velut æternæ vitæ stillicidia.
O quis tam impudens, & ferreus, non
videat obrui se tot inundationibus bene-
ficiorum! O quot, & quantis titulis se
quisque totum debet Deo, ut merito
dicat. *Diliges Dominum Deum tuum ex
toto corde tuo, ex tota omnia tua, ex omnibus
viribus tuis.* Si sæpius, & sæpius possem
esse totus; & si ego solus possem esse
cælum, terra, Angelus, sive omnes An-
geli, & omnes homines, & hoc modo
totum me traderem in minutissimas
partes pro Deo, nondum toti satisfacere
charitati. Quare in hoc parvo corde,
quod habeo, nihil debet habere locum,
nisi Deus, & reliqua propter Deum, &
in Deo: & me ipsum amare deberem,
non propter me, sed quia sum res Dei.
Et si quid mihi volo, non alia de causa id
velle deberem, nisi quia per hoc aptior
sum pro Dei gloria, & servitio promo-
vendo,

vendo, & implenda Dei voluntate in omnibus, & per omnia, ut jam non vivam ego, sed vivat in me Christus.

De altero caritatis actu, & affectu.

C A P. XVI.

ALter charitatis actus, vel affectus, est quidam amor tener, & dulcis affectus in Deum fervidus & consolatorius, suavissimus, qui ex Spiritu redundat in sensum. Hic affectus non est inseparabilis à charitate, nam aliunde etiam posset proficisci, neque hinc meritum, & tantitas æstimanda est, nam in peccatoribus aliquando reperitur, imo & imperfectis frequenter datur, & copiosius, ut adhuc lactantibus in via Dei.

Verum quoniam cor humanum manere non potest omnis consolationis expers, ut à fallacibus & immundis hujus sæculi bonis animus avocetur in Deum, & in invisibilia bona futuri sæculi erigatur: valde utile est hunc affectum

etiam.

etiam in nobis. Quantum in nobis est,
excitare: Excitatur autē his Meditatio-
nibus. *Primò.*

Quoniam naturaliter rapimur in a-
morem lucis, & pulchritudinis: quicquid
in corporibus, aut spiritibus sive secun-
dum naturam, sive secundum gratiam
pulchrum est, in Deo relucet infinite
pulchrius; ut ejus pulchritudo, quemvis
intellectualem spiritū in exstasim rapiat,
satiēt, ac beatificet in aspectu suo. Regem
videbunt in decore suo;

Secundò.

Placet naturaliter, & amatur Vitæ
innocentia, candor niveus, decor inno-
centiæ, sanctitatis odor, justitiæ recti-
tudo, adde etiam sagacitas in agendo,
unde secundum Platonem. Si virtus
videretur, ingentes sui amores excitaret, atq;
Etæ quidem feces, & scoriæ sunt: aurum
purissimum in Deo tantum est.

Tertiò.

Quoniam admiramur & amamus na-
tura-

turaliter Regem aliquem opibus potentem, invictum in armis, aggredientem ardua, multis imperitantem populis, iubentem quæ velit. Quid hæc umbra imperij, & potentia; si compareretur cum Dei brachio? quibus non imperat, quem tremunt cœli columnæ? cuius est opulentia, qui est infinitus bonorum thesaurus? quæ ardua non agit, in miraculis, in sacramentis, in naturæ operibus? *ipse dixit, & facta sunt: ipse mandavit, & creata sunt.* Virtus bellica, & ejus trophæa quid aliud sunt, quàm divinæ fortitudinis scintillæ quædam? unde Dominus dicitur *Exercituum*, & Angeli sunt *Castra Dei*.

Quartò.

Quam naturaliter amabilis est sapientia & veritas? Arcana quæ latent alios penetrare, quàm admirabile? consilia, & responsa prudentum quam grata sunt in dubijs? Quid hæc faculæ ad claritatem solis æterni? in eo latent arcana providentiæ tuæ quæ hic nescimus, & obstupescimus.

pescimus. In eo numerus prædestinatorum & rationes eorum: Judicium nunquam fallax; speculum in quo se ipsum, & omnia conuertitur: fons Sapientiæ: schola Prophetarum, liber vitæ.

Quintò.

Amamus naturaliter & eos, qui facile amant, & se largè, suæque communicant, & misericordiæ viscera in egenos extendunt, & clementer ignoscunt ijs de quibus ulcisci possent, & sollicitè provident ne quid suis deficiat. At quis amantior Deo? qui totus charitas est, nec quicquam nisi ex amore facit. Quis sui communicantior? ex bonitate ejus procedunt fluvij creaturarum. quis misericordior Deo, qui omnipotentiam suam parcendo maxime manifestat? Inimicos non privat suis bonis, allicit ad pacem, redeuntes induit stolâ, & vestimento salutis, omnium oblitus injuriarum: & meretricem publicam iterum, atque iterum suo dignatur thalamo? quis prudentior eo, qui

ut sedulus Pater, & Mater singulis rebus
juxta suas providet naturas, ut destinato
fine potiantur?

Sextò.

Quot pluvix beneficiorum ex alto?
Inde alimur, induimur, custodiâ Ange-
lorum docemur, eruiamur à periculis,
sustinemur in fide, inde lux, imbres, se-
renitas, fœcunditas terræ, mare navi-
gabile, ministeria animalium, florum
odores, fructuum suavitas? O durum cor
hominis, tot quotidianis misericordiis,
tanquam foliibus, & flammis non incen-
ditur! Cur Deum in omnibus præsentem
non videmus? *coelum, & terram ego im-
pleo. Ex ipso, & per ipsum, & in ipso sunt
omnia.* non enim creavit tantum, sed
præfens est, suo spiritu sinuque conser-
vat. Intuere Deum immentum in vasto
cæli ambitu, fœcundum in terra, suaviter
olentem in aromatibus, dulcem in lacte,
& melle, speciosum in stellis, & floribus,
& sic de alijs.

Oculi

Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse
evellet de laqueo pedes meos, alioquin in-
tirentur bonorum visibilium visco.

Septimo.

Quæ amentia? Deus intra me est, &
ego totus in Deo, ut gutta in mari, &
ipsum non cogito? si moveor, me mo-
vet; si induor, me induit; si vescor, me
pascit; si loquor, intelligo; docet, disco.
Hæc mecum omnia operatur intra me,
& in me: & adhuc cor meum longe est
ab eo! Deus ignis est, & ego tam miser,
ut in igne frigeam. Deus cordis mei, nam
& cor ipse palmarit mihi.

Deus amor meus, nam quicquid amo
amabile non est, nisi quia est aliquid Dei,
& à Deo, & in Deo. Deus lux mea. nam
quicquid video, Dei quoddam crepus-
culum est.

Deus anima mea; nam anima mea
imago Dei est, quam suis manibus, ille
depinxit.

Tandem nulla satietas, & quies nisi in Deo. Nec lapis extra centrum, nec fluvij extra mare quiescunt: cor nostrum sagitta est Dei manu emissâ versûs non alium scopum, quàm Deum. *Fecisti nos Domine ad te, & inquietum est cor nostrum donec requiescat in te.* Salte sunt hujus mundi aquæ, non tam extinguunt, quàm excitant sitim. Creatum quidvis bonum, si est calcens pedis, non est pileus capitis: si potus ad sitim, non cibus esurienti: si veltis, non arma; solus Deus, est officina omnibus necessarijs, & concupiscibilibus affluens. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.*

Tu æternitas, in manibus tuis sunt tempora mea.

Tu stabilicas inmutabilitatis meæ.

Tu satietas inopix meæ.

Tu gaudium gaudentium, & amor amantium, & dulcium dulcedo.

Tu

Tu indumentum nuditatis meæ, honor ignominie, spes & quies laborum.

Tu pulchritudo super omnem pulchritudinem, pax superans omnem sensum? ebrietas spiritus super omnem ebrietatem, iustitia super iustitiam, potentia super potentiam, dilectio super dilectionem, gaudium super omne gaudium, immensa plenitudo, quam nec oculus vidit, nec auris audivit; nec in cor hominis ascendit.

De discreta charitate erga
proximum,

CAPUT. XVII.

DE discreta charitate, & mutua inter nos unionem agendum nunc est: ad eam vero excitant hæ duæ meditationes.

Primo.

Unius naturæ consortes sumus omnes, & omne animal diligit sibi simile. Nasceretur in erme animal, quia ad concordiam, & pacem nascimur, cæteris animantibus

innascuntur arma. Ita inuitis egemus auxilijs, ut seorsim vivere non possimus, idque ad arctius amoris vinculum.

Secundo.

Dum proximum diligo, aut odî, DEi imaginem, DEi manibus elaboratam diligo, aut odi, & imaginem quidem, quam DEUS sui Dominij insignitam caractere, iussit piscibus, bestijs, volatilibus præsidere, ut Dei Pro-regem in Universo: tanti Deus hominem facit, ut omnia per ipsum regat, & pedibus ejus subiciat. Ego tam parvi æstimo, & nec modico quidem obsequio, aut verbo, aut amore dignandum puto?

Tertiâ.

Proximi mei oves sunt, redemptæ sanguine Dei mei, si non fuisset prætiosa merx, fieret tanto prætio prætiosior, pluris certe valet quam cælum, & terra. Rachel pulcherrima in partu crucis mortua est, ut pareret hunc Benjamin, quem nutrit uberibus sacramenti sui de angelorum

forum pane, factus lac parvulorum. Filij
sumus ejusdem Patris Christi, ejusdem
Matris Ecclesiæ, sicut novellæ olivarum
in ejusdem mensæ mysticæ circuitu, sub
eadem fidei disciplina, in iisdem virida-
rijs scripturarum, ex eodem fonte rege-
nerati, sumus tandem invicem membra
unius corporis. Quam sedulo omnia
membra uni languenti succurrunt?
quantum unum sentit alterius incom-
modum? Quantum omnia alterius bono
lætantur? nam quæ bona sunt in pro-
ximis, Dei bona sunt & omnibus com-
munia, & dummodo Deus benedicatur;
nihil refert, splendere ne velit in me, an
in alio. Quicquid ubique splendet, Deus
& sol est. Contrà, quæcunque sunt mala
in proximis à peccato, & hoste communi
Diabolo descendunt: quare omnium in-
terest mala illa depellere, perinde ac
commune domus incendium.

Quarto.

Una spes vocationis nostræ. Quos

nunc aspicias in cæno, videbis aliquando Hæredes Dei, & cohæredes Christi videbis fulgentes sicut solem in regno Patris sui, Cives Sanctorum, & domesticos Dei. Videbis tot altaria thymiamatis tot reges gloriæ, tot organa divinæ laudis, quos tu forte non videbis si tu inter hædos, ille inter agnos steteris à dextris Judicis. Quàm multi naufragantur prope portum, alij post varias procellas evadunt ?

Quinto.

Præter hæc communia Fraternalæ charitatis pignora, duo adhuc Religiosorum maxime propria.

Unum est inter illos ipsos, quod ex magna Charitate DEI sub unum vocati cubiculum, arctius conjugium, eodem perfectionis statu, ijsdem constitutionibus, & votis, ejusdem instituti, sub ijsdem persecutionibus, ut quò nostra major fuerit unitas, eò fortius muniamur in prælio. Eâdem sacramentorum frequentia,

quentia, sub eodem Fundatore & nomine quamvis ex diversis nationibus, quarum varietas quò magis erit labij unius, eò gloriolius erit *habitare Fratres in unum.*

Si concorditer seramus, colamus, metamus, nec ulla tempestas oberit, roborabit potius conjunctos per antiperistatim.

At si quod unus seminat, alter evellat, nostra messis nec alijs, nec nobis erit alimento. Quare quicquid in docendo, in opinando, in rogando, in vivendo, in orando in concionando, in conversando afferre potest aliquid diversitatis divisionis, & differentie, tanquam id, quò nil pestilentitius, execrandum est.

Alterum erga externos, hoc est animarum zelus, huc enim spectant plurima Religiosorum ministeria. O nobilem mercaturam, pro qua Moyse. *Aut dimitte* (inquit) *aut dele me ac libro vite.* & Apostolus. *oprobrium anathema esse pro fratribus meis. Quis infirmatur, & ego non infirmor?*

*firmiter? & ipsemet Dei filius propter nimiam
charitatē suam quā dilexit nos, tradidit semet-
ipsum pro nobis Deo nihil prodesse possu-
mus, ijs possumus quos Deus commen-
davit pro se. Diligis me plus his? Pasce oves
meas. Quot oves quotidie rapiuntur à
lupis? pudeat non mori potius, quam hæc
videre. Ad ultimas usque terras pro-
fecti sunt Patres nostri advenandas ani-
mas, nos eas perire patimur ante oculos
nostros. Quæ vocatio nostra?*

**Cur & quare Discreta charitas
appelletur.**

C A P. X V I I I.

Discreta charitas erga Deum duo
potissimum exigit.

Unum, ne charitatis umbram, qui est
affectus ille dulcis, ac tener, pro vera
charitate complectamur. Neque enim
quia faccarum medicinis, ne pessime fa-
pient admiscetur, idcirco ejus faccari
copiâ,

copiâ, seu paritate vis & efficacia medicinæ metienda est. Charitas enim propriè expoliat hominem amore sui, ut nihil quærat, ac cogitet, quam Dei gloriam & voluntatem, & quæcunque sibi, undecunque, intus & foris eveniant de DEI manu suscipiat, & ad Dei gloriam ordinet, curando ut in omnibus rebus & personis Deus honorificetur. Nec quærendo quæ sua sunt, sed quærendo quæ sit voluntas DEI sancta, & beneplacens.

Alterum, quamvis amor DEI tantus nunquâ esse possit, quin adhuc majori sit dignus, tã exterioris cultus opera, & quæ poenitentiae revocanda sunt ad mensuram discretionis: ne aut valetudini, aut ædificationi noceant. Quare nihil tutius, quam in his Superioris, aut Confessarij arbitrio stare: qui si pauciora, quam velimus concedat, erit Deo gratus, cui placet magis animus tractabilis, & qui suam abiciat voluntatem, quam contumax, aut egre docilis.

Erga

Erga proximum vero discreta Charitas docet: aliud esse proximum mihi placere, aliud me placere proximo, utrumq; sanè benè & male fieri potest: nam quod ad proximum pertinet, placere mihi debet proximus in his quæ habet à Deo, scilicet in natura & gratia: defectus nullo modo placeât. Sed si manifesti non sunt excusentur, quomodo pia mater tegit infantis sui deformitates. Quamvis idem facturus ego non essem, non tamen possum in alijs ea damnare, quia nescio causas, & omnes circumstantias. Si vero manifesti; non amplificentur, nec divulgentur: sed ex misericordi charitate curentur, monitis, ratione, & exemplo. Nec interim te præferas illis, quoniam alijs tu gravioribus laboras. Cur *festucam in oculo fratris tui vides, non trabem in tuo?* Non itaq; placeant omnia quæ sunt in proximo, sed quæ sunt à Deo, & propter Deum. Sed neque propter te; nam si te quæras, hoc est tuum guttur, & sympha-

sympathiam, aut etiam delectationem
sensus. Recepisti mercedem tuam.

Quod verò spectat ad alterum: placere, & non placere debes proximo. Non placere, ob complacentiam tuam. Placere, ob ejus fructū, & gloriam Dei. nam

1. Quæcunque facienda sunt publicè, ita modestè, graviter, piè; benevolè, hilariter, verecundè, patienter, mansuetè; præstanda sunt: ut ex se apta sint ædificare proximum. *Sic luceat lux vestra &c.* idque de communibus operibus, quæ fiunt publicè. Nam peculiaria, & propria; tutius secretò fiunt, nisi adeo perfectus sis, ut furem non timeas.

2. Placere debes proximo in eo, quantum tuus, patitur status: & intra tuum, ita placens uni, ut non noceas multis; semper commune bonum privato præferendum, & minori majus.

3. Placere debes proximo; sed secundum libertatem Spiritus, quæ veritatem utilem alijs loqui non vereatur. Alioquin

G

erimus

crimus canes muti, non valentes latrare, sed prurientes auribus. Contentio tamen cavenda, quod enim in Domino censueris, postquā modestè, & efficaciter exposueris: aut cede repugnantibus, si meliora afferant, aut tace pro bono pacis.

Placere debes proximo: non tamen serviliter dependere à cujuslibet iudicio in laudibus, aut vituperationibus. Nam parcius de te cogitant quam putes, suis vacant rebus, & molestijs: & si cogitant crebrò, male de te opinantur, quibus placere te credis, & si places identidem mutantur? ex uno in aliud iudicia, pro varijs rerum eventis. Et si non mutantur, sæpe tamen fallax est eorum iudicium. Quia *omnis gloria filia regis ab intus*: quod alios latet. Et si verum esset iudicium eorum, sive te laudent, sive te vituperent: non plus tamen tibi prodest, aut nocet, quam flosculus ante oculos volitabundus. Et si nocere posset, aut prodesse, magis tamen tibi nocet ea servitus: quia

quia dependes à mutabili vento iudicij alieni, cum præsertim nullus sit, qui vitare possit linguas inedicentium.

Prima inquit S. Hieronymus est virtus: Monachi, contemnere aliorum de se iudicium. & Apost. mihi autem pro minimo est ut à vobis iudicer, aut ab humano die. Est Deus qui iudicat, & alia sunt Dei, alia hominum iudicia; Propterea res tuas compone iuxta consilia majorum, de reliquo qualia sint hominum iudicia securus transi sive per infamiam, sive per bonam famam, & sermo, & negatio tua sit cum Deo. ille est enim iudex meus & conscius meus. ait Iob.

De meditandi modo.

CAP. XIX.

EXposita meditandi materia, sequitur forma, hoc est meditandi modus.

Anima igitur dum orat, duobus utitur partibus. Intellectu, quo cogitat; voluntate, quæ afficitur.

Intellectus, i. Judicare debet, atque

ea discernere quæ meditanda sunt. Non enim incerto, ac fortuito casu, sed ex arte, & præmeditatè, certum aliquod meditandum, vel cogitandum: alioquin animus fluctuabit, & prius humanis, quàm Divinis occupabitur.

2. Quæ meditaturus est mane, prælegat nocte præcedente, ut tanquam sedem quandam sibi præparet in corde: & quamprimum evigilat manè, animus ad præparata recurrat, ne locum prius occupent alia.

3. Orandi principio cogitet DEUM præsentem cum tota cœlesti curia, eumque pronus, ac supplex adoret, componat sibi deinde locum, in quo cogitare debet, esse quæ meditaturus est gesta.

4. Attentè, ac piè ruminet materiam meditationis, ita tamen ut meminerit intellectus suum esse quærere prædam, & voluntati tradere degustandam: hoc enim opus affectu potius, quam notitia peragitur. Non ita intellectu vagandum est,

est, sed sicut in Vite amputanda sunt folia multa discursuum, ut planta fecundius erumpat in fructum, hoc est in affectum.

5. Ubi plus afficitur animus, in eo diutius moretur. Neque enim in decursu multarum rerum, sed in gustu, & affectu fructus est orationis.

6. Prodest meditari loquendo cum Deo, id enim & torpentem excitat affectum, & excitatum incendit.

7. Ex qualibet meditatione & affectu, duos in primis decerpe fructus. Unum admirationis, & laudis in Deum: Alterum odij, depressionis, detestationis contemptus sui.

8. Postquam quantum satis est de aliqua virtute cogitaveris, descende ad eam suppliciter petendam à Domino: hoc est ad secundum instrumentum, nam huc usque plantasti, nisi incrementum det Deus, quid effecisti? Arasti terram, nisi Deus, solem, & pluviam de super immitteret, quæ sperandæ segetes? G 3 ret,

De II. INSTRUMENTO hoc est de petitione,

CAP. XX.

ANte petitionem duæ stabiliantur veluti protestationes. Una quidem, quod non in iustificationibus nostris prosternimus preces nostras, sed in multitudine misericordiarum Domini. Quare hic aliquid de meditatione humilitatis assumendum est: Quoniam verè DEUS *superbis resistit, humilibus autem dat gratiam.* Altera, nolle me quicquam petere, nisi quæ & quomodo placeant divinæ bonitati, idque ad maiorem Dei gloriam, & honorem ex animo. Itaque ex toto corde clamandum. *Veruntamen non mea, sed tua fiat voluntas.*

Post protestationes venietur ad Petitionem, quæ multis formari potest modis, eumque quisque assumat, quem experitur sibi aptiorem, etiam variet identidem levandi tedij gratiâ.

Primus modus.

Repræsenta Deo tuas necessitates, & præsertim hujus, vel illius virtutis indigentiam, ut ulcerosus mendicus ad januā divitis. Imperfectum meum viderunt oculi tui, Anima mea sicut terra sine aqua tibi, Domine ante te omne desiderium meum, vides me ex hoc laqueo evadere non posse. Ego palmes, tu vitis, ego servus vernaculus sum tuus, si subtraxeris manum tuam benedictus sis: quia etiam pejora promerui, si illuminaveris oculos tuos super me benedictus sis, quicquid dederis tuum est, & tuo impendetur obsequio Tuus sum tracta me juxta beneplacitum tuum.

Secundus.

Non solum repræsenta necessitates, sed expressè auxilium pete in hac necessitate, vel circa hanc particularem.

Veni impone manum tuam, & vivam.

Emitte Spiritum tuum, & creabuntur.

Attende Domine & miserere.

Amove a me plagas tuas.

Emitte lucem tuam, & veritatem tuam.

Tertius.

Pete auxilium ad bene petendum.

Adjuva Domine incredulitatem meam,

Quid & quomodo petam nescio.

Spiritus tuus postulet pro me, gemitibus
inenarrabilibus.

Similis sum pullis corvorum, qui nec habent quo egent, nec sciunt exprimere quid velint, tu tamen das escam invocantibus te, ut cunq; sciunt.

Da mihi Domine sedium tuarum assistentem sapientiam, ut etiam in orando mecum sit, & meum laboret.

Quartus.

Utendum est sæpe obtestatione, & obsecratione eorū quæ chara sunt Deo. Respice in faciem Christi tui. Si foetent coram te foeditates meæ: est odor filij, sicut odor agri pleni cui benedixit Dominus. Obsecro per bonitatem tuam, quæ dat omnibus affluenter. Per misericordiam, quæ nec abyssum miseriarum dedignatur. Per potentiam tuam, quæ imperat mari, & ventis, & sit tranquill-

tas magna, Per ardentem charitatem tuam,
qua nec proprio filio pepercit pro vili mancipio.

Quintus.

Per interrogationem fiducia plenam.
Ubi sunt misericordiae tuae antiquae Domine?
ubi Patres nostri, qui clamaverunt, ad te,
& salvi facti sunt?

Nunquid cum iratus fueris, non etiam mi-
sericordiarum recordaberis?

Nunquid oblivisci poterit mater infantis
alteri sui?

ubi infallibilis fides promissorum tuorum:

Petite, & accipietis? tu tibi debes, mihi
nihil debes. Damnare, me potes, negare te ipsum
non potes.

Sextus.

Confugiendū ad patrociniū Sanctorū.
Succurrite Sancti Dei omnes, in portu estis,
adjuvate laborantes in navigando. Et vos per
ista transistis, tentati per omnia ut compati
possetis infirmitatibus nostris. Si charitas,
dum nobiscum essetis urgebat vos, ad tantam
fratrum nostrorum sollicitudinem, quantò nunc
magis,

magis, cum ad perfectum cunctum pervenerit? Atque hæc omnia urgentius inclamanda sunt ante pedes Matris Dei.

Proderit & per virgines petere puritatem; fortitudinem per Martyres; Charitatem per Apostolos: & sic de alijs.

Septimus.

Per longanimitatis desiderium. Quando erit tempus Domine, quo adificabis muros Hierusalem? Quando evadam in alterum virum? Quando sanabis contritiones meas? Quando videbo bona Hierusalem? Quando cor mundi creabis in me Domine? Longe quidem a salute mea verba delictorum meorum: sed prope est in januis misericordia tua.

In his omnibus illud advertendum est etiam atque etiam, ut hæc non exprimantur vehementi conatu, qui caput affligit, ac defatiget: Hoc enim negotium potius peragitur animi quadam pace, profunda humilitate & plena fiducia, ad quam excitandam habes superiores meditationes.

In de-

Indevotionis, ac distractionis
remedia.

CAP. XXI.

ORatio quâ ineditamur, aut petimus, quò nobis fructuosior est, eò magis Demonũ inestationibus agitur. quoniam & illic amittunt quæ acquisiverunt, & inde vident nos armari ad pugnam adversus eos, quare ut incautos & inermes invadere possent, omnibus artibus animum ab orationis intentione conantur avocare; ut propterea dixerit unus Patrum Sanctorum in Ægypto. In nullo opere vitæ regularis pati se duriores pugnās ac difficultates, quam orando. Contra vero nos omnibus auxilijs juvari oportet, si bene orare cupimus, & quamvis ad id nitimur, vix tantam muscarum circumvolitantium multitudinem effugare poterimus. Quanto minus si oscitanter, & incaute ad tam arduum opus accedamus? Remedia autem

autem præcipua ferè ista sunt.

Primò.

Præpara animam tuam ad opus Dei cum primùm surgis à somno, primùm mentis tuæ pabulum sit, Deo gratias agere de nocturna custodia, & exclamare, *Annos æternos in mente habui: quando ero liber ab his vicibus somni, & vigiliæ?* suspira tanquam perigrinus ad Patriam, ubi te cœli cives expectant, versiculum aliquem, quo piè soles affici repetendo: aut etiam canendo, donec aliquantisper cor incalcescat. Calidum vero, continuo ad meditationem quam proxima nocte præparasti applica.

Secundo.

Commenda te Angelo Custodi, ut assilât oranti, & Satanam vexantem repellat, implora etiam alicujus Sancti Patrocinium.

Tertio.

Cùm adverteris evagationem, redi patienter ad iter. Hæc patientia non parvi

parvi meriti est apud Deum, & in rede-
undo signate signo Crucis salutis nostræ,
& aliquem tibi dolorem inflige velut
pœnam, ac super omnia maxime caveto
ne ob attentionis, devotionisque de-
fectum, ab oratione discedas. Hoc Satan
cupiebat, & factus voti compos exulta-
bit. In hac derelictionis internæ Cruce
persistas, quæcunque cogitationes in
cor tuum accedant, & clament, *Descende
de Cruce*. Gratius hoc est Deo sustinentiæ
& resignationis obsequium, quam in
spirituali prosperitate lætitia.

▪ *Quartò.*

Sæpe insipida cogitatio, pœna est præ-
cedentis distractionis. Ut inutilia quæ-
rere, & admittere, quascunque visitatio-
nes, coëremonias, corporis commodita-
tes, confabulationes, cogitationes, alia-
que id genus: & tunc esse velle devo-
tum, est manifeste tentare Deum, non
minus quam si mundum habere triticum
cupias in horreo, quod pateat omni ven-

to; pulverem, lolium, lutum, lapillos convehenti. Omnibus cogitationibus, quas obedientiæ charitatis atque valetudinis necessitas non exigit, tanquam bestiis segerem vastantibus oppone sepe, hoc est rigidam sensuum custodiam; nam si velis satisfacere omnibus cœremoniis mundi, Carnis, & sanguinis: quæ seminaveris, hæc & metes.

Quintè.

Proderit, etiam Sancta simplicitas, quoniam cum simplicibus sermocinatio ejus, & revelat parvulis quæ a sapientibus, & prudentibus abscondit. Sunt qui prudentiam adamant, eamque aulicam: toti excogitandis ijs quæ illam augeant. Si quid pium in familiaritate audiant: irrident, & ad Novitios ablegant, Prudentes in oculis suis, & subsannatores simplicitum. Nisi convertantur, & fiant sicut parvuli, evanescent in cogitationibus suis. Erunt sicut myricæ in deserto non videntes cum venerit bonum. Mon-

ses Gelboæ nec ros, nec pluvia veniat super vos.
 Et nisi Superiores in hac simplicitatis
 virtute præcant exemplo: frustra jacent
 rete ante oculos pennatorum, tunc sub-
 diti fient oves, cum puer parvulus mina-
 bit eos. Olim major erat devotio, quia
 major simplicitas, apertis mox oculis,
 refrixit,

Sexto.

In occupationibus etiam ab obedi-
 entia impositis, non ita se tota mens effun-
 dat, ut Spiritus refrigescat hoc enim est
 contra obedientiæ mentem.

Literarum itaque studia Spiritu men-
 surentur, non è conversò? Et si quæ in
 doctrina perfectio haberi non potest nisi
 Spiritu tepescente, ea contra Spiritus in-
 stitutum est: & ex nostri amore descendit.
 Quid mirum si sint tot qui speculationi-
 bus mentem arefaciunt? quantum in li-
 teris proficiunt, tantum in Spiritu defi-
 ciunt? *Nemo potest duobus Dominis servire.*
Angustus est aniimæ lectus, non capit
duos, & nisi modus adhibeatur. Scientia

H a

qui-

quidem crescet, sed inflabit, & refrigeret Spiritus.

Septimo.

Jaculatorijs affectibus utendum est interdum quanto crebrius potest; materiam exhibebunt meditationes superiores de Gloria Paradisi &c.

Octavo.

Cum adhibitis quæ possumus remedijs cor adhuc friget? prodest non parum legere pias meditationes attente, & si una non moveat, ad aliam transgredi, est enim pia lectio, tanquam palus vitem animæ sustentans.

De III. INSTRUMENTO
hoc est exercere actus
virtutum.

CAPUT XXII.

SI quæ ardentem petimus non concemur. Etiam prout possumus exercere, atque implere oblati. occasionibus, vanæ erunt petitiones nostræ. Semper enim

S A N C T I T A T I S

eam petimus aliquid, obtinemus auxilij,
quo si non utimur ad opus Dei; defodi-
mus talentum datum, digni ut quod da-
tum est auferatur. At si accepto talento
negociamur, multiplicabit Dominus ta-
lenta justitiæ nostræ. Si optarem verè
sanitatem consulente medico, ut V. G.
deambulem aliquantisper, ad id conarer
quantum possem, at si conarer plura
possem, quia per hæc remedia conva-
lescerem. Si expecto tantum auxilij ut
nihil operando laboris sentiam, lecticâ
volo devehi in coelum. Et Sancti sen-
sere difficultatem, & vicere, Et de mul-
tis legimus Martyribus qui cum ad tor-
menta ventum esset graviter trepidâ-
runt, implorato tamen nomine Domini
vim repugnanti naturæ intulerunt. Ita
cum occurrerit occasio exercendæ hu-
militatis, patientiæ, obedientiæ pauper-
tatis charitatis; trahe vel invitam natu-
ram, velut recalcitrantem equum, quo-
niam *Regnum coelorum vim patitur, & vio-*

lenti rapiunt illud. Nam si differas de die in diem, qui non est hodie, cras minùs aptus erit. Recalcitranti tibi tanquam severus tortor insulta. Hic est fructus tuarum simulatorum devotionum? Miles semper animosus es præter quam cum pugnandum est. Et quia imbecilla hominum memoria, non potest in promptu habere tam multa, quæ in meditationibus sparsa sunt: cum tamen omnia & singula exercenda sint aliquando: in memoriæ subsidium brevem hunc elenchum, seu indicem subjecimus omnium affectuum piorum, qui virtutibus supra expositis proprii sunt: ut contuentes uno aspectu affectus omnes in quibus exercendi sumus in horas quotidiana frequentatione, familiares eos nobis reddamus.

Est autem triplex horum affectuum ordo.

1. Erga se ipsum.
2. Erga Deum.
3. Erga proximum.

Affe-

Affectus erga se ipsum sunt illi omnes qui amorem sui extirpare possunt ab anima.

Illos igitur oportet esse sæveros, imo etiam quasi crudeles. Nam quantum cunque in se ipsum aliquis desævire videatur; parum tamen præstabit, si non finget potius odium sui, quàm verè oderit, non enim injuriâ clamat Apostolus. *Nemo carnem suam odio habuit: & omnes querunt quæ sua sunt.*

Itaque affectus hi remissi nequaquam esse debent, sed potius æquò asperiores. Ut enim ad media pervenias, summa tibi proponas oportet: dummodo illud altè defigas in tuo corde; hæc assumi in remedium humilitatis, & abnegationis tuæ. Cui postquam vacatum est, reliquo toto die cor dilatandum est in lætiam Spiritus, & gaudium in Spiritu sancto. Quoniam tristitia affligit caput, pusillanimum facit, exsiccat spiritum, ut si peccandum sit, in alteram partem po-

H 4

tius,

tius, quoniam peccandum sit: *hilarem datorem diligit Deus*. Et dilatato corde facilius curritur in via Dei, unde Apost. *Gaudete, & iterum dico gaudete*. Huius autem lætitiæ materia suppetit ex affectibus erga Deum, ex gloria Paradisi, & ex meditationibus excitantibus fiduciam in Deo. Notandum est illud, quamvis affectus hi propriè convenire videantur magnis peccatoribus, esse tamen ab omnibus exercēdos in suo gradu, tum quia nihil ab uno homine peccari potest, quin possit ab alio nisi Deus impediret vel gratiā, vel aliqua naturæ qualitate: tum quia etiam Sancti experiebātur in se ipsis horribiles quasdam tentationes, seu passiones, & pessimas inclinationes, quarum victoria Dei munus est.

Tum quia quotidiani lapsus nostri quamvis in materia levi, magnam tamen nobis ad humilitatem, & odium nostri præbent mnteriā, si consideremus quantum Numen offendatur, & à quantulis,
&

& quantâ beneficiorum mole obligatis.

Primus itaq; Affectus est.

Conceptus, tanquam de pessimo, & nequissimo omnium hominum, quo nihil detestabilius Deus videat in regno suo.

Secundus.

Horror, & nausea, tanquam de animalculo quod Domino suo relicto, præcipitavit se in lacum horrentem tenebris ignorantia & errorum: plenum Scorpionibus & vepribus odij, invidia, impatientia, rancoris, malignitatis in alios: opletum intolerabili & densissimo fumo superbia, arrogantia, præsumptionis: computrescentem omnibus sordibus, & immunditijs concupiscentia.

Tertius.

Erubescencia, contemptus, confusio, quæ operiat faciem suam semper: ac si pudenda ejus revelasset Deus omnibus gentibus. Erubescendum enim magis à Deo illa sciri, quam à toto mundo. Ita sis semper cum de te cogitas, pudibundus,

dus, & tristis: ac si momentis singulis expectares vel sententiam qua citareris ad iudicium, vel raptores, qui te de carcere rapiant in patibulum.

Quartus.

Odium & abominatio velut contra rebellem, furciferum, & contra profanatore[m] Universi: omnibus enim creaturis abusus est, aut fuisset abusus quod in se erat, nisi Deus obstitisset.

Quintus.

Indignatio, & ira in perpetuam ultionem rabidi canis, ac lupi, qui laceravit filium Domini sui. Nostra enim peccata filium Dei crucifixerunt. Unde si alia ultio sumi non potest; crebris increpationibus, contumelijs, opprobrijs, exprobrationibus insectandus. &, sicut quilibet inimico servit invitus, & nocet ultionibus: ita cum tibi necessaria subministras, amarus ac tristis esto: cum flagella, latus atque alacer.

Sextus.

Sextus.

Ingratitudo, ut tuorum tibi laborum præmium nullum quæras, aut reddas: te itaque onera, & onerandum trahe laboribus omnibus: sed ab ijs, pro quibus laboras nihil expecta gratitudinis, sed malum pro bono. Assuesce omnibus benefacere, & ab omnibus mala pati. Quare expecta, & quare vilia in vestitu, in cibo, in cubiculo, & in cæteris. Examina, & videbis non pauca quæ circumcidas ex commodis,

Septimus.

Admiratio, quod te adhuc Creator, & creaturæ tolerant: tua te protegit hypocrisis, & extrema DEI misericordia. Non te præpares ad delicias, quicquid nunc mali, quod minus gehenna sit, patieris, beneficium est.

Octavus.

Severitas in subigendis tuis appetibus, voluntatibus, gustibus judicijs insurgentibus. Memor esto ex ijs quænam mala exper-

expertus sis, & experieris: quare omne tuum dictamen, & motus suspecta tibi sint. Ideo tui carnifex esto.

Nonus.

Diffidentia sui	{	1. In via virtutis.
		2. In talentis, & habilitatibus.
		3. In te ingerendo ad magna opera.

In via virtutis. Nam si quid boni motus experieris, DEI munus est, te retrahentis à lacu miseriæ, sed paulo post tamen iterum, atque iterum te dabis in præceps: virtus tibi agglutinatur sputo, quod cito arefcit.

In talentis, & habilitatibus tuis, in consilijs prudentiæ tuæ. Quoties scoria tibi splendet pro auro? adhibe æmulos, & docebunt te, de te.

In te ingerendo ad magna opera. Pro gloria Dei minora potes quam præsumis: te quæris vendere, non Deum glori-

glorificare. Nam si Deum quæris, cur doles ad magnas res alios assumi non te? quod si qua in re Deus tuo utatur ministerio, scias eum frequenter uti mandibula asini, vel fractis lagenis contra Iericho. Mox ea quibus usus est proijcere, nec desinere eas mandibulas esse & lagenas.

Affectus erga DEUM.

CAP. XXIII.

Primus.

Humilis adoratio cum timore, & tremore ex conscientia peccatorum & vilitatum, præsertim in templo, & in rebus sacris. Quid prophanus in sanctuario? ad divinæ præsentiae maiestatem ubique ex centro, & nihilo tuo contremisce; ut folium sub turbine ventorum, & fugitivus passer inter fulgura.

Secundus.

Est poenitentiae luctuosa, & semper lugentis sua delicta.

Tibi soli peccavi, & malum coram te feci.
 Peccatum meum contra me est semper,
 Miserere figmenti tui Domine.
 Imperfectum meum viderant oculi tui.

Tertius.

Vera fui oblatio in omne Dei beneplacitum.

Paratum cor meum Deus

Ut jumentum factus sum apud te.

Quicquid mihi evenit de tua manu accipio, statue quid velis.

Domine quid vis me facere?

Quartus.

Fidelitas, & zelus gloriæ Dei, paratus ad extrema omnia potius quam peccare in Deum, aut ab alijs pati nomen DEI blasphemari.

Quintus.

Laus, glorificatio, actio perpetua pro tot misericordijs gratiarum.

Sextus.

Spes & filialis decursus in omnibus difficultatibus. *Revela Domino viam tuam,*

cum ipso sint consilia tua, nec parvum, nec magnum aggredere, nisi Deo commendatum: & certo crede, Dei misericordiam esse majorem tuis demeritis, nec defuturum inter quoscunque flutibus, & naufragia te videas?

Septimus.

Amor dulcis, & jugis liquefactio, admiratio, desiderium, familiaritas, ac si semper coram Deo, quem in omnibus, & per omnia videre potes si vis, præsens adesses: nam ex ipso, per ipsum, & in ipso sunt omnia.

Affectus erga Proximum.

CAP. XXIV.

Primus.

AMor, fidelitas, cæca obedientia erga Superiorem, tanquam erga personam Christi. Cœtera ne consideres alioquin aut egrè obedies, aut recepisti mercedem tuam. Aperias ei libenter animum tuum: hunc enim Deus, & Patrem tibi dedit, & Medicum.

Secundus.

Humiliatio vera sui, sub quolibet etiam minimo. Idq; quantum decet, & gestu, verbo, loco proficere, paratus ab omnibus corripì, & doceri.

Tertius.

Patientia, & mansuetudo in calumnijs, irrisionibus, in oppressiõibus, & sui contemptu. In censum tuum hæc omnia cadent. Age gratias quod te adjuvant ad abnegandum tui amorem, ad texendam tibi purpuram Christi. In his itaque vel fateri si peccasti, vel tace, vel præbe satisfactionem contra scandalum, vel elude ironicè, ut occasio docebit: aut si expediat, expone causam tuam superiori, & quiesce.

Quartus.

Justitia, ut risus in laudibus, quas tribuunt hypocritæ, non vident quid lateat in sepulchro dealbato. Nihil posside in alienis iudicijs de te. Si quid tale possideas; te inquietat, excœcat, & ludificat.

dificat. Dominus tantum sit pars hæreditatis tuæ.

Quintus.

Libertas Spiritus. Tum in negotio Dei, & in valde probabili veritate tuenda: modestè, & efficaciter, semper tamen salvâ pace, quâ nihil Deo charius est; & humilitate, quâ alijs cædas libenter in dubijs. Tum in obeundis mortificationibus: à quibus nullus te pudor deterreat. Quid obliquius, quam velle agere meretricem in malis, virginem in bonis?

Sextus.

Prudens simplicitas in conversatione. Prudens, ne quid contra proximum aut Deum agas, ne ex culpa tua ridiculus sis: aut ne eligas pro Christiana lætitia servilem, & inverecundam. Nam verecundia, & erga seniores reverentia, maximè juniores decet. Prudens, quia ne omnia quidem bona, publicè dicenda. Simplex, ut caveas aulicam astutiam, aut studium

contradicendi : ne erubescas loqui de rebus pijs. Quem enim pudet loqui de arte quam profitetur ?

Septimus.

Materna in quemlibet dilectio. Per quam de alienis bonis, ut de suis, aut divinis gaudeat, gratuletur, tristetur, ac misereatur malis, non secùs ac proprijs. Adjuset proximum in omni necessitate corporis & Spiritus, oret pro omnibus, neminem judicet, aut infamet: sed tegat, excuset, emendet.

Quo ordine, & quibus temporibus
predicta tria instrumenta
tractanda sint.

C A P U T X X V.

Quoniamvis ista res melius perficiatur spiritualis Patris consilio, qui singulis juxta eorum qualitates accommodare potest remedia : Regulari tamen existimarem, si aliquid non obster, horum trium instrumentorum tractatum,
&

& usum, ordinandum esse hoc modo.

Primò.

Meditationes virtutibus hîc assignatæ, videntur obeûdæ horâ matutina orationis, cujus prior dimidia pars tribuatur humilitati, posterior fortitudini. Sequenti vero die, semi horâ unâ meditandum est de obedientia, altera de charitate. Atq; ita alternis diebus variandum propter maximam harum virtutum necessitatem, & connexionem inter se. Et ne frequentatio pariat satietatem: Harum virtutum singulis assignata est magna copia meditationum, quæ si per hebdomadam distribuuntur, vix ad eandem reditur post decimum quemque diem.

Secundo.

Ad finem autem cujusque meditationis addatur petitio, uno, pluribusve modis superiùs explicatis.

Tertio.

Paupertatis, & castitatis meditationes, satis erit legere ter, aut quater in mense

cum plùs exercitatione, quæ meditatio-
ne indigeant.

Quarto.

Idem iudicium est de ijs, quæ tradita
sunt, tum de meditandi modo, tum de
remedijs, indevotionis & distractionis.

Quinto.

Instrumentum tertium, hoc est actu-
um & affectuum exercitatio ; tota die
tractandum est quoties occasiones sese
obtulerint , aut commodè quæri pos-
sunt.

Sexto.

Jaculatorijs, precibus reservari possent
meditationes de Paradiso , & de dulci,
teneroque affectu in Deum.

Septimo.

Tempus ad examinandam conscien-
tiam datum , expendendum videtur hoc
fere modo.

I. Quia morbi cognitio primus est ad
sanitatem gradus quilibet conari debet:
ut partim suo ipse examine, partim di-
vino lumine implorato, partim Superio-

rum monitu rectè intelligat, quibus laborat imperfectionibus, & quibus egeat virtutibus.

2. Examinandum est, quantum eo die profeceris aut defeceris, & quæ fuerint deficiendi occasiones: ut caveas in posterum, nec sine punitione prætereas quod peccasti.

3. Hoc particulare examine peracto, transeas ad generale. Quod consistit in prælegendis tribus affectuum ordinibus, ut videas eodem modo quantum, & cur in singulis proficias, aut deficias; & defectus punias. Partem autem illorum affectuum percurrere potes examine antemeridiano, partem serotino.

Octavo.

In Missæ sacrificio sive faciendo, sive audiendo, quotidie aliquid de Passione Christi, quæ illic recolitur meditandum est: quam meditationem Sacerdotes per Primam, Tertiam, Sextam, & Nonam deberent extendere propter ejus utilitatem,

tem, commendando semper Ecclesiæ necessitates, patienti Sponso.

Nono.

Ad vespervas, & completorium paulo amplius se possent effundere in meditationes, pr cibus jaculatorijs attributas.

Decimo.

Ad Matutinum, & laudes nihil esse puto utilius, quam ut constanter, & attentè considerentur ac exercitentur septem affectus erga Deum, præsertim actio gratiarum, particularius descendendo ad beneficia Creationis, Providentiæ, Redemptionis, Fidei, Baptismi. Religiosæ vocationis (si es Religiosus) ubi & prolixius esset orandum pro Ecclesiâ, cum illic oret Sacerdos ut Ecclesiæ minister.

Undecimo.

Hoc ordine, & modo quæ tria illa instrumenta tractaverit, dubium non est, eum in virtutibus valde profecturum quamvis id semper non experiatur. Iste nec perpetuis gaudeat consolationibus,

nec

nec à tentationibus, sic immunis. Hæc enim Deus ad humilitatis custodiam permittit, idque tamdiu, quam diu ei videbitur hoc enim totum illius Providentiæ & charitati committendum est; Non enim est servi scrutari arcana Domini sui. Sed postquam quæcunque potuit fecit ut hæro suo placeat, in silentio quiescere debet, expectando Dominum ac ejus visitationem cum Psalmista: *Sicut oculi ancille in manibus Domine sue, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum donec misereatur nostri.*

Conditiones Orationis.

CAP. XXVI.

UT auditum facilem habeat apud Deum nostra Oratio, his debet conditionibus fulciri.

Primo.

Necesse est ut sit *Fidelis*, idest ut certissimo confidat, & speret si quicquid boni rectè petierit, à Deo se impetraturum cum hoc Christus doceat. Amen, amen
dico

dico vobis quicquid o. antes petitis, credite quia accipietis, & fiet vobis. Hanc conditionem adeo orationi necessariam exigit S. Jacobus in sua Canonica dum inquit: Si quis vestrum indiget sapientiâ postulet à Deo, qui dat omnibus affluenter, & non impropert, & dabitur ei, postulet autem in fide nihil hæsitans, qui enim hæsitat similis est fluctui maris.

Secundo.

Humilis. Oratio enim humiliantis se penetrat nubes: quod præclare cernere est, in Publicano illo Evangelico, qui stans à longe non audebat oculos ad coelum tollere, sed percutiendo pectus orabat, Deus propitius esto mihi peccatori. Nec mirum, si rediit in domum suam justificatus ab illo jactatore vanissimo Phariseo, qui orans gratias Deo agebat, quoniam sibi videbatur non esse sicut ceteri hominum: velut etiam hic Publicanus. Unde & in conspectu Domini reprobata fuit oratio plena superbiæ & jactantiæ, & aliorum contemptu, & sui complacentiâ. Si quis ergo

ergo orans se visitari à Deo velit, humilietur magis, & se inferiorē cœteris teneat, alioquin Deus superbis resistit, humilibus autē dat gratiam. Itaq; non est aliquando mirandum si qui semper consolationibus abundârunt imperfectiores postea desolatis evadât. fieri enim potest, ut in cōsolatione superbierint, ac propterea nullā in oculis Domini gratiā invenerint. Atq; ideo nihil præstâtius, quā cum Abrahamo oraturo, de profundo vilitatis nostræ exclamare. *Loquar ad Dominum cum sim pulvis, & cinis.* Nec enim Paulus Apostolus prius vas electionis factus est, & ad Apostolatûs apicem admissus; quā divina virtute ab equo projectus, & ad terram allisus atque prostratus, est humiliatus.

Tertio.

Pia. Pietas quoq; necessaria est in oratione, quæ bifariam dividitur. Est enim erga nos ipsos, & erga Proximum. Nostra itaque oratio pia sit, nempe postulando bona vel ad nostram, vel ad proximorum

salutem, & perfectionem conducentia. Quicquid enim petierimus Patrem in nomine JESU dabit nobis, ut ipsemet in Evangelio spondit. JESUS autem Salvator est, & ad salutem pertinentia si quæ petierimus, non præterit surdis auribus.

Quarto.

Devota. Ut possit dicere cum David. *Dirigatur Domine oratio mea sicut incensum ante conspectum tuum.* Devotio autem promptitudo illa est voluntatis, & conformitas cum divina voluntate; ut idem cum illa velit, idem nolit, & quæ eadem animi alacritate quicquid à Domino datum fuerit, prompte recipit & amplectitur. Desiderium item suum cum divina uniendi voluntate.

Quinto.

Non vocetènus, sed intimis præcordiis emissa. Deus enim non oris, sed cordis petitiones respicit, & condonat. Quamobrem cum Anna, Samuelis Matre corde clamandum est

est ad Dominum. Id est vivis, verisque gemitibus, non remissis, & languidis. Vox enim illius, inquit scriptura, penitus non audiebatur, ne fortè reprobati audiamus à Domino, quod & Hebræi. Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est à me.

Sexto.

Aſidua, & perseverans. Oportet enim semper orare, suis V. G. temporibus, & juxta Apostolum sine intermissione orandum est, nec sine causa & mysterio in Actibus Apostolorum, cùm mirabilis illa S. Petri è carcere nocturna eductio divinitus per Angelum facta, narratur, additum est ante à S. Luca. Oratio autem fiebat sine intermissione ab Ecclesia ad Deum, pro eo. Ut eâ re indicetur, vi perseverantis in orationibus Ecclesiæ impetratum, tantum in tanto Principe beneficiû. Quamvis enim nollet amicus ille de quo in Evangelio Luca xi. assurgere, & jam media nocte dare panes indigenti amico,

K 2

dedit

dedit tamē propter alterius importunitatem; itaque improbitas illa, & perseverantia extorsit, quod modestia non potuisset, quam Christus Dominus parabolam egregiā illā clausit promissione, & sentiā. *Petite, & dabitur vobis, Querite, & invenietis, Pulsate, & aperietur, omnis enim qui petit accipit.* Cui etiam aliam perpulchram addit similitudinem de Patre, qui nihil negare potest petenti filio, atque inde mirum subnectit argumentum. *Si ergo vos cum sitis mali nostis bona dare filiis vestris, quanto magis etc.* Alio autem loco ibidem ab eadem Veritate Vidua quædam inducitur quæ improbitate sua iniquissimum Judicem flexit, qui nec DEum timebat, nec homines reverebatur. *Multum itaque valet apud*

*DEUM precatio iusti assidua. Iacob.
in sua Canonica.*

Impe-

Impedimenta Virtutum.

CAP. XXVII.

Primum.

Quia nos sincere non resolvimus ad serviendum Deo. ex quo defectu resolutionis, nascitur in nobis tepiditas, & negligentia in rebus spiritualibus: ista excitat quandam difficultatem in vincendis & mortificandis suis passionibus, ex eadem etiam procedit quod non quærantur media ad faciendum profectum. Propterea docet S. Dorotheus quod homo Spiritualis debet facere sicut ille Philosophus, qui volendo evadere perfectus in Philosophia, quærit omne medium quo possit juvari ad hunc finem. Et quod non quæramus media, oritur ex propria voluntate & inobedientia, & hoc est, ut dicit Cæsarius, ex eo fit quia cor nostrum Deo aperire nolumus per orationem, exercitia, examina, per mortificationes, per desideria. quod juxta prædicta Cæ-

sarium significatur per illa verba. *Petite & accipietis, querite & inuenietis, pulsate & aperietur vobis.* hoc est petite orando, querite laborando, pulsate desiderando, proficietis & perseverabitis. Nam qui cor Deo apertum habet, omnis res illi apparet dulcis & suavis, & è contra qui non est fundatus super hanc petram, hujus fabrica est in maximo periculo, ne ubi venerint pluviae passionum, flumina tribulationum, venti tentationum, tota corruat. Talium est cor una solitudo per quam liberè vagantur ut bestiae, cogitationes.

Secundum.

Secundum impedimentum sunt scrupuli, & certæ dubietates ac timores, propter quos homo in omni sua actione timet, ne fortè consenserit. Et talis est similis Israëlitis, qui videndo venientes Aegyptios, metuebant, & non considerabant, quòd Moysen haberent secum, qui nobis significat Superiorum & Patrum Spiritualium directionem, neque attendebant
ad

ad hoc quod illos sequeretur Angelus cum nebula, hoc est gratia cum divina benedictione.

Tertium.

Animo concidere. & hoc potest provenire ex quinque vel sex capitibus, quorum primum est.

1. Nimia consideratio asperitatis in via Spirituali, cogitando quantum debet esse obediens, quantum patiens &c.

2. Quia considerat potentiam inimicorum, de quibus S. Paulus. *Non est nobis colluctatio adversus carnem, sed contra Dæmones, & potestates tenebrarum.* Remedium hujus mali est, considerare. Si nos inceperimus, Deus adjuvabit, cum sit Dominus Exercituum, & poterit nobis in succursum mittere unam Legionem Angelorum, sicut misit Eliæ.

3. Nimia apprehensio longitudinis temporis, quo est laborandum in via Domini, quod ipsum Hebræis accidit, dum cogitarent se debere longissimum

iter facere in terram promissionis, ut ait Scriptura; despexerunt terram promissionis. Remedium est, considerare quòd vita nostra brevis, & præmium est æternum.

4. Commoditates corporales, dum cogitat quis, se in nullo debere suæ voluntati satisfacere. Remedium est: sperare in Domino, quod neque in temporalibus te destituet, sicuti fecit Israelitis, quando patiebantur sitim, tum aquam illis de Petra eduxit, demisit ex aëre Manna, & coturnices.

5. Ad hoc impedimentum refertur illa molestia quæ est in subjectione Patris Spiritualis, dicendo: non plus ille scit quàm ego. Ille me non meliùs diriget; sine illius Consilio bene possum progredi. Hoc verò vitium valdè displicet Deo.

6. Ad hoc item impedimentum pertinere videtur Ablatio consolationum Spiritualium, quod aliquando inveniamus nos in desolatione tam interiore quàm
exte-

exteriore, ac si essemus derelicti à Deo & ab hominibus, imò ab his contumelijs & injurijs contingit affici, quo casu qui non est solidus, faciet, sicut fecerunt Israelitæ, qui cùm non invenissent Moysen à quo soliti fuerunt accipere consolationes, ille autem in monte morabatur eum Deo: coeperunt comedere, bibere, cantare, ludere, imò adorare vitulum: ita servus Dei qui non est solidus, ubi destituetur consolationibus spiritualibus, incipiet quærere exteriores, quærendo in re omni suum gustum ac æstimationem.

Quartum.

Et hoc impedimentum fortassè est majus alijs hætenus enumeratis, estque *Amor proprius*, qui potest esse duplicis generis, bonus scilicet, & malus. Bonus est cùm homo seipsum amat per ordinem ad Deum, juxta ejus nimirum Sanctam voluntatem. Malus & inordinatus amor est, quo aliquis se amat non propter Deum, sed propter se, & de hoc est in præ-

præsentiarum sermo. Proinde amor hic non est aliud quàm affectus inordinatus quo sibi suoque bono aliquis intendit illud ad suum commodum & interesse referendo, & hic amor reperitur, vel in rebus ad corpus, vel in rebus ad animam spectantibus. Quæ corpus concernunt sunt duplicis generis: vel illi scilicet intrinseca, vel extrinseca. Intrinseca sunt, uti nostræ passionēs & appetitus, quibus amator sui, dum satisfacere conatur oblitus Dei, solum ad hoc attendit ut expleat, quod passio postulat. In rebus exterioribus querunt commoditates sensuum, vel in victu, vel in vestitu, vel in fuga laborum. In victu quidem specie necessitatis querendo voluptatem, quia hoc proprium amoris sui, requirere non quod est necesse, sed quod delectat: & ubi sufficeret parum, aut aliquid deterius pro sustentatione corporis, multa postulare. Videmus quibus panis & aqua sufficit ad victum, & illi antiqui Patres

in Ægypto scimus quàm paucis fuerint contenti. & hoc solet ordinariè accidere illis, qui postquam coeperunt servire Deo in spiritu, hunc amiserunt. Eodem modo in vestitu amor proprius non est contentus ijs quæ explent necessitatem, sed quærit commoditatem, & hoc quod placet: unde res meliores ac novas quærit. Hoc idem circa res alias contingit, in quibus gustum ac voluptatem sectatur, & ad hoc pauper non advertit quòd seipsum decipiat, nam si est Religiosus, ita procedendo passim amittit meritum obedientiæ; sicuti, exempli causâ, cum obedientia præcipit ambulare, hic non habet pro fine ut satisfaciat obedientiæ, sed ut se oblectet in ambulando & tempus fallat, & non advertit, quod si hoc ipsum faceret ex obedientia, lucraretur meritum, & insuper se recrearet. Talis etiam non vult fatigari, nam est nimis certum, quòd amatori sui non possit res magis contraria evenire, quàm seipsum
fati-

fatigare, unde quando illi occurrit modus se excusandi, vel dicendo, se non posse, vel alius modus evadendi, illum arripit, vel saltem murmurat, & tales fugæ valde sunt suspectæ, ne procedant ex eo, quòd non sapiat Deus. Videmus Operarios multos toto die laborantes in multo sudore & fatigatione & vix adhibentes panem & aquam, ut tantum pecuniam conservent: Servus verò Dei conqueretur de fatigatione? Confusio hæc est nostra, quod plus in corde istius operetur spes pecuniæ, quàm in nobis spes Deum, & ejus amorem lucrandi.

Jam restat ut ostendam, quomodo amor proprius occupat animam, non solum quando agitur, de scientijs: sed etiam circa res spirituales.

Primum est. Cum multos Dei servos sit necesse occupari studijs literarum & scientijs, ut sic melius possint servire suo fini, & Ecclesiæ, atque proximo: quod tamen absolute neque ad propriam, neq;

ad alienam salutem est necessarium, licet sit valdè utile. Acquisitio autem scientiarũ triplici modo se habere potest. Vel propter voluptatem quam aliquis habet, dum speculando tandem ad veritatem pervenit, ex quo intellectus suam acquirit satisfactionem: voluntas etiam expletur, & ex hoc fit maximè contentatio, & voluptas animi sequitur. Alter modus quo scientiarum acquisitio se habere potest, ut aliquis in illa Scientia perfectus evadat, ut in ea discurrere ac disputare possit. Tertius modus est, ut acquirat applausum & æstimationem, ut illum cœteri mirentur ac laudent. Sed amor proprius in his quos obediẽtia studijs applicat omnia invertit. Nam qui deberent studere propter obediẽtiã & honorem Dei, efficit ut propter se, id est propter proximè supradictos vanos fines studeant. Unde q. vult experiri utrũ in suis studijs bestia sui amoris non lateat, oportet Superioris arbitrio acquiescere, ut ille

L

pro-

prosequi, vel relinquere studia iubeat, & si eo iubente non ad tuum id gustum erit, & turbari incipies; tum bene cognoscēs, quòd non studueris ut Dei voluntatem impleres: nam si hanc pro fine habuisses, perinde tibi esset ex obediētia studere, aut studia omittere. Quocirca curemus esse ab omni re creata expediti, & soli Deo adhæreamus, pro quo cōsequendo iuvabit Examen particulare, & actus virtutum, & ut semper puram intentionem habere enitamur.

Ultima est infectio *Amoris proprii*, quā res spirituales maculat, ita ut ubi aliquis magnum acquirere posset meritum & proemiū, incurrat offensam Dei & poenam. Nam dum suas homo cōsolationes requirit, tam in exercitijs alijs suis spiritualibus, quā in oratione, dici illi potest. Recepisti mercedem in vita tua. Videmus hunc amorem sui in eo, qui dum habet consolationes spirituales, non vellet aliud quā orare & meditari usq; ad destructionē capitis contra obediētiā. Sed illi

Deus benedictus si suā manū subtrahat,
ad nihil boni attrahi pōtēst. Neq; hæc
ideò dico, quod non possimus recipere
libēter, & desiderare consolationes ejus-
modi, sed ut eas cum indifferentia desi-
deremus, & cum intentione adimplendi
voluntatem Dei. Voluntas autem Dei est,
sanctificatio nostra. Quæramus Dei glo-
riam, gloria autem ejus est, ut nos toti &
per totū conformemur ad ejus sanctissi-
mā voluntatē, quæ ipsa est nostra san-
ctificatio, & sanctificatio nostra est Dei
gloria. Qui deniq; cū hac indifferētia pro-
cedit, æquē recipiet cōsolationes ac deso-
lationes. nam & consolationes ordinabit
ad eum finē ad quē sunt datæ, hoc est ad
virtutes acquirēdas: & in desolatione gra-
tias aget Deo, sustinēdo illā patiēter, & si
invenerit quod illi pro suis defectib; sit
immissa, nō ideò à suis exercitijs spiritua-
libus desistet, sed humillimè defectuū o-
rādo veniā, prosequetur actus virtutū cū
pari diligētia & exactiōe, totum se & per
totū reponendo in divina voluntate.

SENTENTIAE ET DOCUMENTA S. PHILIPPI NEREI.

Dæmon, utpotè superbus, & amator tenebrarum Spiritus, nullâ aliâ melius vincitur ratione, quàm verâ cordis humilitate; & simplici clarâque, remoto omni velo, peccatorum suorum, ac tentationum Confessario factâ manifestatione.

2. Qui profectum in spiritu facere desiderat, debet secundùm Patrum veterumque Monachorum regulas mundum putare pro nihilo, magni omnes facere; se ipsum contemnere, contemnique ab alijs nihil curare.

3. Semper ab humano pectore humilitatis Spiritum & submisionem requisivit Deus : nec est, quod illi displiceat magis, quàm propriâ sui ipsius intumescere æstimatione.

4. Cùm quod committitur peccatum vel defectûs; cogitandum est, in superbiæ poenam

poenam id à Deo permissum esse, estque perniciosissimum, suis excusare defectus. Ac propterea cum quis labitur, debet dicere: si fuissim humilis, nequaquam cecidissem.

5. Si quis defectus admissi moneatur ab altero, debet monitionem eam animo hilari humilique accipere, nec ideò tristitiam, aut acediam admittere; quia sæpè est acedia tails, cui ex superbia dolet correctio, multò quam ille ipse, qui admissus erat defectus, damnosior.

6. Crux & tentatio nequaquam à Deo petenda sunt, cum quadam de proprijs viribus ad eas superandas præsumptione. Humiliter tamen ac confidenter peti ab eodem potest gratia ac vires, ad promptè hilariterque sufferendum omne id, quod Divinæ nobis imponere visum fuerit Majestati.

7. Dum quis ex morbo decumbit corporali, cogitare debet ac dicere: Istam hanc mihi Deus immisit ægitudinem,

eo quòd quid à me desideret. Quare constituo omnino mutare vitam (tamen cum ipsius auxilio) & me ad frugem meliorem recipere.

8. Jejunia, flagella, & corporis afflictationes ejusdem modi, non debent sine Confessarij licentiâ adhiberi. Et quicumque id genus res proprio adsumit arbitratu, aut labefactabit brevi valetudinem: aut quòd sibi grande quid præstare videatur, in superbiam præcipitabit.

9. Quærenda quidem est scientia, sed sine curiositate & solitudine. Quòd si quid didicisti, occule, nec ostenta; sed eo in vitam utere emendandam.

10. Magna cordis est perfectio, discretum esse, nec terminos prudentiæ transfilire. Et multi tamen, eorum maximè, qui primum incipiunt DEO deservire, quòd virtute careant discretionis, vitam aggrediuntur asperrimam, & poenitentias suscipiunt longè laboriosissimas, jejunando strictissimè, horrida portando cilicia,

cilicia, super asseribus nudis dormiendo, vigilando, totasque perorando noctes. Quæ cùm ipsis improporcionata sint, viresque illorum non modicè excedant, ideo deprehendunt tandem se & illusos & malè affectos indispositosq; tam quoad corpus, quam quoad animam.

11. Non ita medijs inhærendum est, ut finis, in quem media collineant, nulla omnino ratio habeatur. Quare vehementer errant illi, qui non nisi ad corporis per abstinentias, flagella, peregrinationes, cilicia, & id genus alia, attendunt afflictationem, in eaque conquiescunt, quasi omnis in ea sita esset perfectio; nec advertunt ea omnia media nihil omnino esse, nisi hominem ad timorem Dei, ipsiusque mandatorũ ex amore observationem, ad humilitatem, ad avulsionem à mundo, quo toto corde Deo deserviat, adducant.

12. Sunt nonnulli, qui sensum sese novis ac novis oneribus aggravent, im-

perentque sibi in dies singulos & coronas plurimas, & Horas Virginis Sanctissimæ, & Officium Defunctorum & diversas orationes, alias in alios fines; & complura præterea alia. quæ ut fortè bona sint singula; omnia tamen simul, nimia sunt, & obruunt oraturum; ac tandem, superante nausæa, omnino relinquuntur; præterquàm quòd tot onera mentalem impediunt orationem. Bonum tamen est, certam aliquam sibi imperare devotionem, eamque seriò persequi, nec unquam intermittere.

13. Nil opus est omnia uno velle perficere die, & intra quatrimum, sanctum fieri; sed pedetentim & gradatim pergendum est.

14. Difficilius curantur illi, qui nimis multum; quàm incitentur, qui nimis faciunt parum.

15. Utilissimum est, proprias interdum interrumpere devotiones, quando ita Confessario videtur.

16. Si

16. Si quando accidit, ut consuevam jubeat Confessarius in aliud differri tempus Communionem, jussaue nolit obsequi persona, sed firma in proposito perseveret suo, sentiatque de mandato tali displicentiam; id quidem exigua est devotio, sed illustre pertinaciæ signum modicæque mortificationis ac superbix; quo indignissimam scilicet se se tanto reddit Sacramento.

17. Qui propriam scit refrenare voluntatem, & sua suæ animæ negare desideria, in præalto virtutis gradu est. Nescire autem id, nec curare discere; est secum infinitarum circumferre seminarium tentationum; & hic talis promissimus ad indignationē est; amicitias rumpit facillimè; & rarò lætus, sed ut plurimum melancholicus & turbulentus est ob ea, quæ ipsi accidunt.

18. Non est certum interioris devotionis signum, exterior; ne ipsæ quidem lachry-

lachrymæ. Nam etiam foemina non bonæ lachrymantur facillimè, nec eò tamen sanctæ sunt.

19. Si quis repulsam patiatur apud Principes aut Superiores, id ne ægrè ferat, nec ullū forinsecus signum det indignationis, sed ad eosdem redeat cum eadem vultus liberalitate, omnemq; illis susceptionem extorqueat, animi eā repulsâ exulcerati.

20. Si quando expediret personā Principem notabilis defectus commonefieri, consultius esset, corrigere in speciem personam tertiam; quod ita facilis ac suavius pro se eam acciperet correctionem persona Princeps; nec ita indignaretur, quod in se alius sibi sumere magisterium audeat.

21. Qui sibi ab alijs vult multum obediri, imperet parùm.

22. Obedere sine discursu, certoque sibi persuadere, id quod imperatur, esse eorum, quæ possit facere, optimum; optima

ma est obedientia. Et quoniam aliqua Congregatione est, debet ac obediendum esse longè promptissimus, & res omnes alias propter communes relinquere.

23. Non sufficit, solum honorare Superiores, honorandi insuper sunt & æquales, imò inferiores, & omnes ut tutè honore prævenias, conandum est.

24. Fugere omne genus singularitatis, ad virtutem pertinet, nec præcedere sese aut esse plus alijs, aut alijs plus facere.

25. Raptus, extases & lacrymæ palam ante oculos plurium, suspecta sunt. Nam gratia amat umbram & recessum cordis, nisi aliud utilitas proximi exigat; natura verò propriam quærit excellentiã, amatque videri palam & monstrari.

26. In bono ne tarderis. Nam nec mors tardatur; & beatus juvenis, cui tempus ad bene operandum concedit Deus.

27. Otium, res pestilens homini Christiano est; ac propterea semper quid agendum esset, maximè cum quis solus in cubiculo

biculo est: ut vel legendus liber quispiam spiritualis, vel vitæ Sanctorum, vel Scriptura sacra, vel dicēda corona, vel componendi libri, vel sternendus lectus, vel quid simile: ne quis à dæmone inveniatur otiosus.

28. Ad persequendā virtutis viam non modicum conducit, cogitare; non esse ullum in hac vita purgatorium, sed vel coelum, vel infernum. Nam is, qui servit Deo seriò, omnem sibi crucem & afflictionem vertit in gaudium & consolationē, habetq; suum interius paradisum; sed qui contrariū facit, sensusq; sequitur; habet in hoc & in altero mundo infernum.

29. Frequens peccatorum confessio, animæ nostræ magnorū est occasio bonorum, quod ipsam expurgat, sanat, & in divino confirmat servito: ac propterea nunquam destinato tempore, quocunq; etiam sese ingerente impedimento, esset intermittenda; sed prius confitendum: inde negotium aggrediendum,

diendum, quod utique tali cum auxilio
feliciter expediat.

30. Melancholia animi; conturbatio
non parum adfert spiritui nocementi;
cum lætitia contrā confortet cor, mul-
tumque juvet perseverantiam in bona
vita. Quo circa continenter deberet esse
animo hilari serenoque servus Dei.

31. Scrupuli, quod inquietant ani-
mum redduntq; melancholicum, studio
omni ac industriā fugiantur.

32. Non debent gratiæ, quales sunt
sanitas, divitiæ, prosperitas & si quæ si-
miles, à Deo peti absolutè, sed conditio-
natè, si videlicet ita Deo placeat, utilesq;
sint, & non noxiæ petenti.

33. Si quam interiorē gratiam con-
cedat Deus, nulli ea, præterquam Patri
spirituali manifestanda est; alioquin per-
ditur.

34. Qui inserviturus ægroto est, æ-
grotum illum, ipsum putet esse Christum;
& quicquid operæ ægroto navaverit,

M

ipli

ipsi se putet navare Christo; quia ita & majori cum amore præstatur eâ opera & profectu.

35. Cum boni quidpiam ab altero factum, alter aliquis sibi attribuit indeq; gloriatur; vehementer gaudere debet is, qui illud opus navavit bonum, idque in beneficijs divinis ponere, quòd alius id ipsi apud homines suffuretur; quia sic idem illud majore cum merito recuperaverit apud Deum.

36. Pessimè facit, qui sibi confidit; & is, qui sese in peccandi conjicit occasiones, dicendo: non labar; labitur plerumque majore cum damno animæ suæ. Ideò qui non vult labi, non debet sibi confidere, & de suis præsumere viribus, sed Domino dicere: Ne mihi confidas Domine; neu aliud à me, quàm peccatum expectes: ni mihi sis auxilio, labar certissimo.

37. Juvenes, ad removendum magis à se periculū impuritatis omne, omnem vel

vel minimam peccati huius debent declinare occasionem. Adeo non probabat Sanctus hic, ut sui filij spirituales, se alter alterum contingeret, ne secundum manus quidem; & ne quidem joco.

38. Cum anima in DEI est resignata manus, divinoque contenta beneplacito: est in manibus bonis, multumque de felici secura successu. Et convenit valde ægrotanti, esse resignatum, Deoque dicere: Domine si quid me velis, ecce præsto sum, quanquam nil boni feci: fac me & de me statue, quicquid tibi arriserit.

39. Qui aliud quid vult, quam Christum; non scit, quid velit: qui aliud quid petit, quam Christum, non scit quid petat: qui alium ob finem, quam propter Christum laborat, non scit quid faciat.

40. Nulli rerum creatarum, quamcunq; exigua illa sit ac vilis, adhærescendum est, sed in humilitate inter creaturas convertendum, talisque desiderandus status, in quo unius etiam egeas Juli,

nec eum tamen acquiras mendicando.

41. Nunquam consequetur Spiritum, qui cupidus habendi est.

42. Decem personæ, mundanis extricata lucris ac commodis, totum converterent mundum.

43. Anima, quæ se totam dedicat Deo, Dei est tota.

44. Amor, quem quis superfluum parentibus, sanguini studijs, vel sibi impendit ipsi, totus eripitur Deo.

45. Qui DEum amore amat vero, ipsumque super omnia æstimat, sentit interdum profluentiam lachrymarum concursumq: gratiarum eâ abundantia, ut cogatur exclamare: Satis est, Domine, sine me.

46. Pro se quisque nec locum habere debet nec tempus, cum proximus adjuvandus est. Et suos deferere gustus, oratiunculasque propter proximum, est CHristum propter CHristum deferere. Estque ea perfectio non vulgaris, id quod pauci nôrunt.

47. Cum servus Dei non habet quas patiat^{ur} tribulationes illas, neque est, qui ipsum persequatur injuriave afficiat, si suum sibi augere velit spiritum, fingat animo & cogitatione nebulonem aliquē, qui illi obvi^{us} convitia faciat, probra ingerat, verbisq^{ue} injurijs facta insuper adjungat immania, salutet scipione, gladio feriat, pugnis ad livorem usque faciet: atque ita pessimè habitus, magno chatitatis ardore, ad exemplum Servatoris, inducat animum, ad acceptam injuriam autori condonandam, pacatisque qui fortè insurgerent, iræ atque indignationis fluctibus, omniq^{ue} posthabita vindictâ, amore Dei, heroâ illi ignoscat charitate, non secus atque si eam reapse injuriam accepisset. Quo exercitio paulatim assuefit animus, ad veras etiam injurias faciliùs ingnoscendas, ut miles, qui in sciamachijs exercetur & pugnis umbratilibus, ad regendum gladiū assuefacit sensim inanum, artemque addiscit,

quâ post utatur etiâ, cū seriò pugnādū est.

48. Servo Dei necessaria est patientia. Nec debet quis angi tribulationibus, sed æquanimiter expectare consolationem. Nam Deus ullam unquam immittit crucem, à qua non etiam immittat consolationem. Et loquendo summam: vita fervorum Dei aliud non est, ac crux & consolatio alterna.

49. Illi, qui immissam à Deo non fert æquanimiter crucem, verè potest occinī: tu non es dignus, quem visitet Deus, nec tantum mereris bonum.

50. Cum cruces in nos, morbi, & quæcunque alia adversitatum ac contrariorū genera invadunt, non sunt ea timidè fugienda, sed fortiter devincenda. Nam si unam tu quidem effugis crucem, incides in peiorem aliam. Et qui pruinā declinat, obruetur à nivibus; & qui evadit ab Urso, incurret in Leonem.

51. Cū ad sumendum in S. Communionem gloriosum Christi Domini Corpus,
in

in quo omnes coeli deliciae sunt absconditae, accedit servus Dei; stet in timore, & praearet se solito amplius ad obven-
turas tentationes. Otiosas enim non pa-
titur Deus mirabiles has gratias, quas in
illo Divino distribuit Sacramento. Plus
enim gratia horret otium, quàm vacuum
natura.

52. Cum quis novum in anima sua at-
que extraordinarium sentit spiritum de-
votionis, praearet se, ob dictam ratio-
nem, ad tentationem aliquam atque cru-
cem. Insuper & cum quis ardorem ad-
vertit spiritus, petat à Domino vires, ut
sufferre possit omne id, quod illi à cæ-
lo ferendum imponetur; & ne à tenta-
tionibus in peccatum aliquod nec grave
nec leve præcipitetur.

53. Si quis quæreret, quænam maxima
cruce servo Dei possit accidere? Rēspōn-
deri posset; Crucem ipsius esse maxi-
mam, omni carere cruce.

54. Caveant sibi, juvenes quidem à

peccato carnis; scilicet verò, avaritiæ. Fugiendo illud, istud vincitur resistendo.

55. Semper timendum, & nunquam sibi confidendum est; quia dæmon ex improvviso adoritur & tenebris involuit intellectum; quique non timet, victus est: nam nudus auxilio Dei est.

56. In tentationibus, quas libido corporis suggerit, confestim ad DEum recurrat tentatus, signumque S. Crucis terimprimat pectori, & dicat: Christe Filius Dei, miserere mei. Vel versum: Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adjuvandum me festina. Vel, Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innova in visceribus meis. & osculatus tertam dicat tentatori: accusabo te ante Patrem meum spiritualem, si me diutius tentaveris..

57. Contra tentationes, quando earum noctu solent effervescere, valde utile est, antè recitare, quàm cubitum te conferas, hymnum: Te lucis ante terminum.

58. Qui

58. Qui orare nescit, non novit Deum.

59. Nihil utilius homini oratione est, & absque ipsa non diu in via spiritus perduraveris. Propterea indies ad hoc potentissimum salutis medium recurrendum est, tamen non absque Confessarij arbitrato.

60. Homo, qui non orat, brutum est.

61. Salutis nostræ juratus hostis, nil aliud magis timet, nec odit plùs, nec amplius quàm orationē, conatur impedire.

62. Inter orandum non ita affligantur oculi corporales imagini cupiam, ut ab ea nunquam avellātur, sic enim cerebro noceretur. Memoria tamen poterit imago inservire, ut eò faciliùs nobis in mentem veniat, v.g. Incarnationis Verbi, vel Nativitatis Christi, vel ejusdem in cruce mortis. Quod si Sancti alicujus Sanctævè ea imago sit; proderit, ut eorundem virtutes ad imitandum meminerimus, eosque deprecemur, ut pro nobis apud Deum intercedant.

63. Legisse Sanctorum vitas plurimùm

juvat orationem, & quando spiritus ad easdem inclinat meditandas, meditandæ sunt, & quando ad considerandam passionem Domini, considerata est. Nec secus ac impellit spiritus, aut orandum, aut meditandum est.

64. Orationem vehementer conturbare solent ea, quæ superveniunt, phantasmata, multique eam ob irruentium cogitationum molestias intermittunt, id quod neutiquam probent. Nam, non obstante quacunque phantasiâ, quamdiu potest, in oratione perseverandum est. & sæpè Deus concedit in momento, quod plurimo non potuit tempore obtineri.

65. Inter alia, quæ à Deo petenda sunt, est perseverantia in bonis operibus & sincero servitio Dei. Si enim patientia haberetur, & in coeptâ semel duraretur bonâ vitâ, spiritus multò maximus acquireretur.

66. Solet persæpè in primâ animæ ad Deum conversione vehemens ac fortis affluere spiritus, & post videtur eva-

nescere, quasi animam deſerviffet Deus: ſed magnanimum eſſe. conſtanteinque oportet; redibit enim.

67. Vix unquam mori ſervos permittit ſuos Deus, quin eos indicio aliquo mortis præmoneat imminentis; vel certè ſpiritum ipsis antè extraordinariũ communicet.

68. Vitæ ſpiritualis gradus ſunt tres: primus dicitur vita animalis: alter humana, tertius Angelica. Id eſt, ſolet in principio Dominus ad attrahendas ad ſe animas, demulcere eas dulcedine quadam certisque ſpiritibus ac guſtibus extraordinarijs, & poſt fingit ſe longius ire, retrahendo manum ſuam ſanctiſſimam ab earum dulcedinum communicatione, ut videat animarum in ſpiritu conſtantiam, ſinitque eas tantisper pugnare ac configere, donec ubi à iquamdiu fortiter reſiſterint vicerintque tribulationes ſuas ac tentationes, reconcedat illis priorum guſtum ac conſolationum cæleſtium etiam alterum tantum.

Et hæc est vita Angelica, in qua nec crux,
nec fastidium fertitur ullum.

69. Sanctorum cuicumque desiderare
præcellere sanctitate, id quidem non est
superbiæ. Nam desiderare sanctum esse,
est desiderium amandi honorandiq; Dei
super omnia, quod in infinitum etiam, si
quidem posset, extendi ac dilatari debe-
ret. Amore enim infinito, cum infinita
ejus sit majestas, dignus est Deus.

70. Nunquam propriâ standum pru-
dentiâ est, sed ubique consilium à Con-
fessario capiendum, uti & preces singu-
lorum exposcendæ.

71. Ad perseverandum in vita bona,
sanctoquo Dei servitio, frequens neces-
saria, est Confessio ac Communio, & ho-
næ praxes etiam ad hoc non parum ad-
ferunt adjumenti.

72. Pro gratijs per orationem obtinen-
dis eousque continuandæ preces sunt,
dum perfectè, quod petitur, impetretur.
Nam sæpè suspensâ oratione, suspendit
gratiam & Deus. Quare si ægrotus per

orationem meliusculè cœperit habere, non eò remittenda est oratio. Nam sicut cœpit per orationē sanitas, ita per ejusdem vires debet redintegrari.

73. Cū quis inter orādū magnā persentiscit spiritūs quietē, bonum id signū est aut cōcesse, aut cōcedēdæ à Deo grat.

74. Multi, postquam carnales intra se aliasve adverterint tentationes, subdubitant, consenserintne, necne? Ideò si persona, quæ passa tentationem est, amorem sentiat ergā virtutem illam, quam tentatio oppugnârat, odiumque in idem illud vitium suggestum, bonum est signum dissensus. Item si jurare non auderet, consensisse se, signum est & istud dissensus. Nam consensum deliberatum anima facillimè advertit.

75. A tentatione nō nimis disquirendum, consensumne sit necne? nā hujusmodi disquisitio, carnalem facillè renovat tentationem.

76. Timendæ sunt tentationes carna-

N

les,

les, etiam in invaletudine, & ipsâ etiam senectâ, quamdiu possunt claudi palpebræ & aperiri. Nam fornicationis spiritus nulli nec tempori parcat, nec personæ.

77. Si servus Dei tot inter ubique laqueos cum majori velit transire securitate, pro Patrona apud filium eligat Virginem Beatam, & si non possit Rosarium percurrere; hanc dicat, loco Ave Maria, orationem: Virgo Maria Mater Dei, ora pro me Jesum.

78. Suppellex templi parca, nec nisi cogente necessitate expendenda est, quod suppellex Dei est.

79. Perutilis quidem est servo Dei lætitia, sed fugienda dissolutio, cavendusque spiritus scurrilis & nugatorius. Nam qui scurrilitate delactantur & nugis, reddunt se divini spiritus incapaces. & si quid boni intra se possidēt, id brevi profūdēt.

80. Cum sacerdos invisit ægrum, ne agat Prophetam, dicendo, non convalesciturum ex morbo ægrum. Nam prædictâ morte recuperatâq; ab ægro valetudine,

sentiri potest displicentia, quòd non successerit prophetia.

81. Electio Confessarij maturo institui debet consilio. Nam vitæ difficilis ducem habere expertum, non modicum lucrum est, ast electus semel ne temerè mutetur; sed fides illi habeatur, & quæcunque acciderint, cum illo conferantur.

82. Ad maiorem è Sanctorum vitis alijsve libris spiritualibus profectû hauriendum, non sunt ij curiosè, sed pedetentim studiosèque perlegendi: cumque quis jam se compungi sentit, aut aliquid in se accendi devotionis, non est ulterius pergendum, sed subsistendum expectandumque ac spiritus degustandus est; cumque exspirare occæperit, ad lectionem redeundum.

83. Ad bene orandum debet priùs anima profundissimè submittere sese ac humiliare, indignamq; agnoscere, quæ stet in tantæ conspectu maiestatis; & suam Deo monstrare inopiam, indigentiam atq;

impotentiam; & sic se humiliatā proſicere in Deum, Deus enim illā orare docebit.

84. Cum quis amaro est animo totusque stomachabundus, vel sentit appetitus sensuales, molestos eos ac per frequentes; ne concidat aut fatiscat. Nam cū Deus certam alicui largiri constituit virtutem, permittit eum contrario oppugnari vicio; ut conſtigendo resistendoq; capacē se illi9, quam propugnabat, reddat virtutis.

85. Alienum à ratione est, bonum aliquod omittere opus, eò quod inde vana gloria sentiatur. Nam quādiu vana gloria non est ipsius domina operis, sed quasi quædam duntaxat comes & socia, non tollit suum operi meritū; quanquam perfectio requirat, ut in servitutē redigatur.

86. Qui Religionem cogitat, discat suam ante frangere voluntatem in ijs, in quib9 maiorem sentit difficultatē. Namque ita facil9 in Ordine perduratur9 est.

87. Cum quis ex proprio motu & voluntate statuit apud se, jejunare, corpus flagris cædere, portare cilicinas vestes, &

si qua similia; id vero Confessario impro-
batur: non debet ab eodem violentè li-
centiâ extorqueri.

88. Maneat quisque domi suæ, id est,
intra seipsum: neu sit Syndicus & judex
actionum, vitæquæ alienæ: nisi aut judi-
care temerariè, aut murmurare, aut ve-
lit alios contemnere.

89. Qui adhuc tyro est in spiritu, ne
quærat alios convertere, sed attendat sibi
seque confirmet, ac contra tentationum
tempestates præmuniat, sitque humilis,
neu credat magnū quid fecisse se, imò nil
fecisse putet, ne eat præceps in superbiam.

90. Scrupulosi debent se omnino suo
subjicere Patri spirituali, nec suo credere
judicio, alioquin nunquam liberabuntur.
Habere quidem poterunt inducias, non
verò pacem.

91. Servus Dei debet esse resignatus
tam ad gustuum in rebus divinis copiam,
quam ad eorundem inopiam, tam ad læ-
titiam, quam acediam degustandam.

92. Res est ingentis plena periculi personis spiritualibus; desiderare visiones, & plurimi hunc talem spiritum consecrati, in immanem præcipitati sunt ruinam.

93. Ad personam, quæ post diuturnum virtutis studium in peccatum aliquod lapsa est, erigendam, inque pristinum restituendam statum, medium haud est certius, quàm inducere eandem, ad solennem aliquã mortificationẽ sui, v.g. ut hunc lapsuin suum alijs magnæ probatæq; virtutis, quibus confidit, aperiat. Nam Deus illam hujus heroicæ humilitatis gratiã, in priorem restituet statum.

94. Unusquisq; propriæ debet quietem conscientiaë procurare: ac propterea si quando quis votum aliquod suscipere cogitaret, consulebat hic Sanctus, ut plerumque cum adjecta conditione, v.g. si potero, si fuero recordatus, vel simili, conciperetur.

95. Debemus nos profus in manus Dei resignare. Nam si quid à nobis desiderârit Deus: faciet nos in eo, in quo

nostra volet uti operâ; præclaros atque excellentes.

96. Qui se Religiosus in Ordine advertit dissoluto, siquidem inflammatum in se ad omnem perfectionē sentiat spiritum: non debet, deserto suo, alium intrare Ordinem, sed in eo, in quo est perseverare. Nam Deus vult ipsius uti operâ, ad propriam bono ejus exemplo Religionem instaurandam.

97. Defectus naturales, uti sunt, esse claudum, strabonem, & id genus alij, nulli debent exprobrari.

98. Ne nimium sis præceps ad commonendos defectuum ac imperfectionum Fratres, sed prius te ipsum post alios considera. Utere item prudentiâ.

99. Taliter deberet unusquisq; & tam sanctè indies vivere, itaque omnes suas instituere actiones, atque si is dies vitæ ejus foret postremus.

100. Omnes personæ amore amentur vero; nec unquam ob quæpiam verba in

te effusa, haustasque displicentias odium in aliquem fove, quia in quo corde non est amor proximi, in eo etiā Deus non est.

101. Qui sibi tristitiæ nebulas oboriri animadvertit, ne eò turbetur, brevi enim evanescent: interim tamen ad dispellendam inordinatā illam passionē, orādum est aliquid, aut hymnus quispiam spiritualis decantandus.

102. Ad præstandam Superiorib9 obedientiam promptum esse oportet, & ad alienam magis, quā propriam exequendam voluntatem.

103. Qui primum sibi in cœlis locum desiderat à Christo, delectet se semper in terris ultimo loco, & si quis sui non esse habitam advertit rationē, agat Deo gratias, speretque suum sibi in cœlos honorem iri asservatum.

104. In meliorem partem accipiamus omnia, nec facta aliena dijudicemus. Misereatur item nos defectuum alienorum, certos, lapsuros nos longè gravius, nisi à Deo singulariter fulciremur. Et qui

donū aliquod dotemve, nōtat in se, ne inde superbia intumescat, sed Deo, à quo omne emanat bonū debitas agat gratias.

105. Quærendus ibi Christus est, ubi non est, id est, in cruce & tribulationibus: ubi Redemptor, utpote gloriā coronatus, modò non invenitur. Interim qui affligitur, ne indulgeat querelis, cum tribulationes nobis à Deo amantissimo Patre nostro Dominoque clementissimo, non nisi ad maiorem in cælo coronam promerendam immittantur.

106. Quotidie legatur aliquantulum de libro quopiam spirituali, memoriæq; singularis inde aliqua sententia, in maiorem animæ profectum infigatur.

107. Cum quidpiam emendandum erit, id non ex affectu erga rem, sed ex indigentia atque usu faciendū est. Unde Sanctus dictitabat: ego non emo affectus.

108. Communionis sacræ tempore remedium à Deo petendum est illi præcipuè vitio, ad quod quis se magis sentit trahi atque inclinari.

109. Cum quis Altaria visitat petat à Sanctis, quibus ea dicata sunt, eleemosynam spiritualem; cum valde apta sit hæc ratio spiritûs ac devotionis excitandæ.

Atque hæc & ijs etiâ plura erant Sancti hujus documenta; & tale lumen illi Deus, ad gentes in hoc caliginoso mundi deserto illuminandas concesserat, quo tot personas, quæ in umbra mortis sedebant illustravit, suisque erroribus extricavit. Sed omnia hæc sunt tantum paucae quædam guttulæ ex fonte illo uberrimo, quem Deus in ipso excitârat, & quo arida populorum corda irrigabat, ut in ijs æternitas beata germinaret.

ORATIONES JACULATORIÆ
S. PHILIPPI NEREI.

Sicut tu scis ac vis, ita fac mecum Domine.
(& hæc dicebat, si quam, absolutissimam esse orationem.)

Id de me fiet, quod Deo placet: confido Deo.

O lumen luminum. illumina mentem meam.

Non possû amare te, nisi tu Domine adiuves me.

Vellem

Vellē tandē aliquando semet amare te IESU mi.

Non cognosco te, Domine; quia non quero te ex corde.

Quero te, Domine & non scio invenire te, quia non scio quarere te.

Si cognoscerem te, ô Deus cordis mei; cognoscerem etiam me ipsum.

Accende, Domine, in medio cordis mei flammam viam amoris tui beatissimi.

Da mihi gratiam, IESU mi, ut veniam ad te, non timore coactus, sed amore tractus.

Quando erit illa dies bone Domine, ut amem te solum, idq; amore filiali?

Quid possum facere pro te, ô Domine! amare te, & facere id, quod placet tibi.

Doce me facere voluntatem tuam, Deus meus; doce me.

Nolo aliud, ac sanctam tuam Domine mi, facere voluntatem.

Fiat, uti fit in coelo, sic in terris etiam voluntas tua.

Quare abscondis te, Deus, ab oculis meis? Virtus mea infirmata est; responde tu pro me Domine, qui potes.

Deus in adiutorium meum intende; Domine ad adiuvandum me festina.

Nil possum boni facere sine tuo, ô benignissime IESU, auxilio.

Cadā, Domine, si tardas te cum succursu.
 Aufer Domine impedimenta omnia, si vis ut
 veniam ad te.

Tu es via, veritas, & vita, o Domine mi.
 Mihi met diffido ipsi, & tibi Domine confido soli.
 O Saluator IESV, o IESV salva cor meum.
 Obliviscere Domine mi, meorum omnium
 peccatorum.

O Sanctissima Trinitas, vnus & verus Deus,
 miserere mei.

Si omnia in mundo bona solus ego facerem,
 quid istud tandem esset!

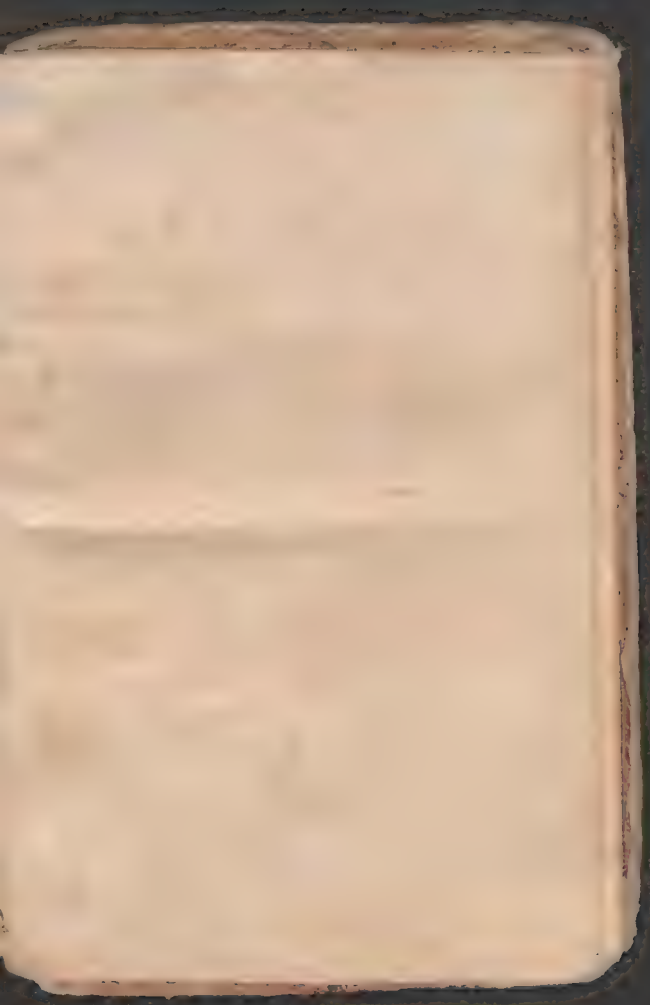
Benedicta Domina. hanc mihi presta gratia,
 vt tui memor sim semper.

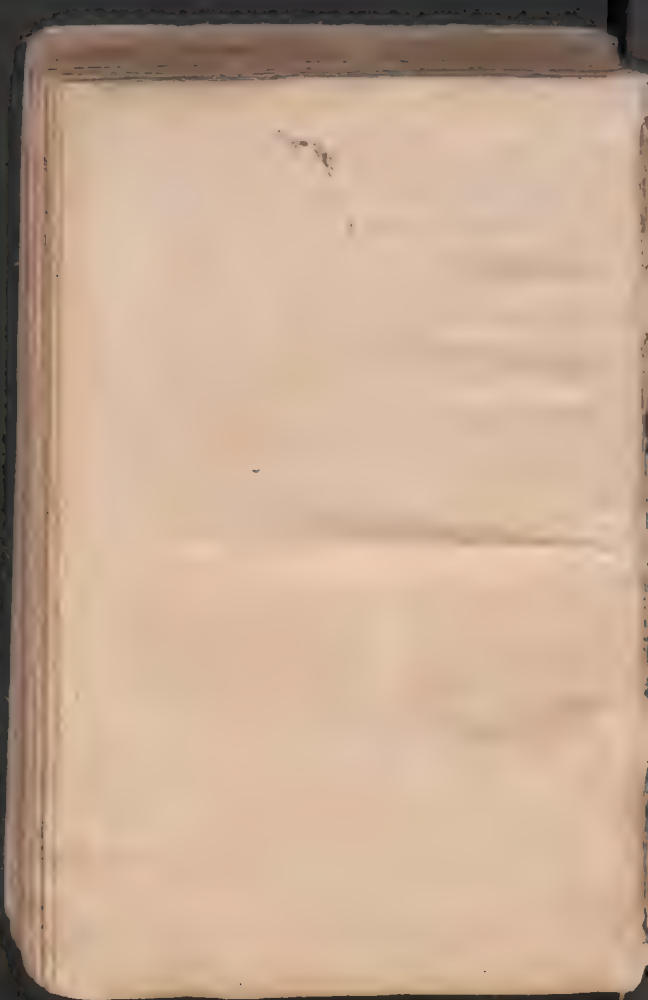
Virgo & Mater; Mater & Virgo!

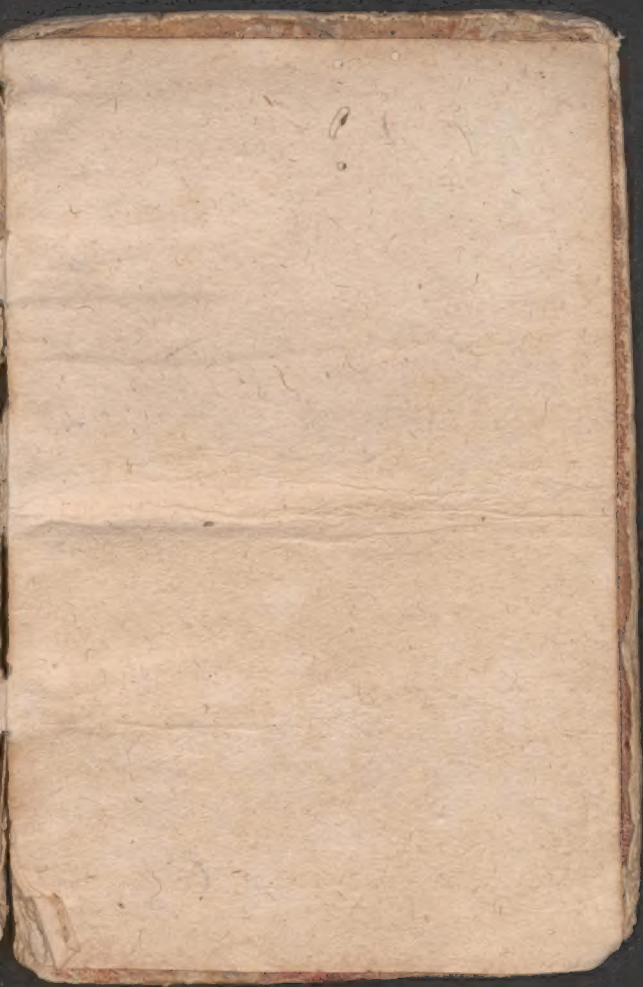
Virgo Maria, Mater Dei, ora IESVM, tuum
 pro me Filium.

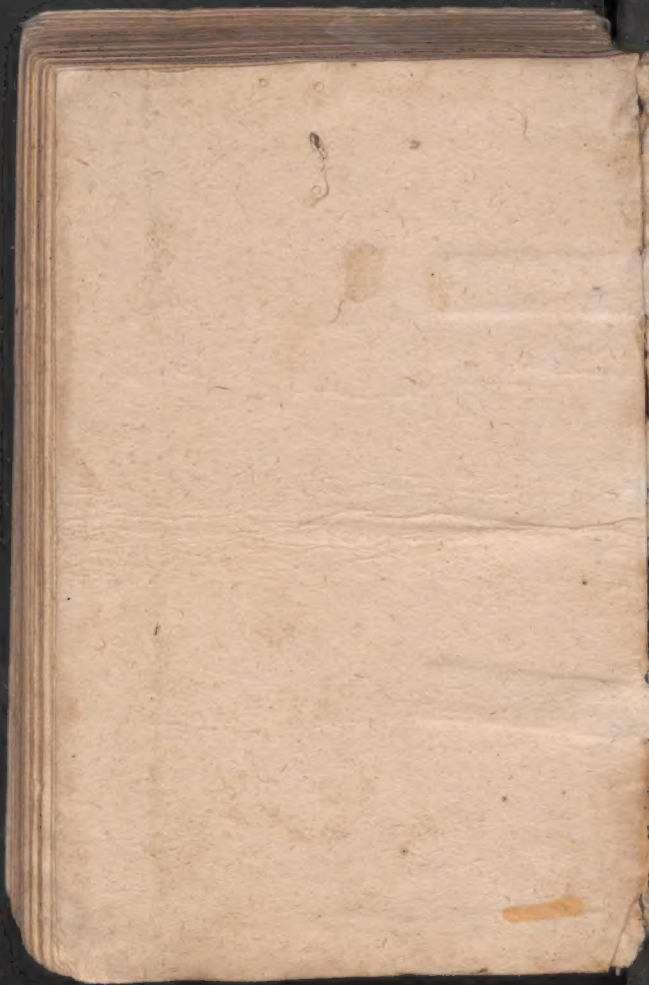
Hanc orationem persæpè dicebat S. Pater, ut-
 potè qui extra ordinariâ deuotione in S. Sm. Vir-
 ginem ferretur: docebatque eam alios, maximè
 vt eam loco Aue Maria dicerent. in defectu tem-
 poris pro Rosario orando. dictitabatq; amari
 eos ac diligi à Virgine Sanctissima, à quibus di-
 ceretur Virgo & Mater Dei. & à quibus
 prius benedictum Nomen IESV
 eius Filii, quam ipsa nomi-
 naretur.

F I N I S.

Biblioteka Jagiellońska

stdr0025026

